

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี
ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง
ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

โดย

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวนลิขสิทธิ์
นายวัชรวิทย์ ศรีบุญ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974 - 653 - 180 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE EXPECTATION AND ACTUAL PRACTICE ON
SCOUT - GIRL GUIDE ACTIVITIES
ADMINISTRATION IN RATRARDUPATHAM SCHOOL**

By

มหาวิทยาลัยศิลปากร **Watcharawit Srinui** ส่วนวนลิขสิทธิ์

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2002

ISBN 974 - 653 - 180 - 8

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง “การบริหารกิจกรรม
การเรียนรู้การสอนลูกเสือ - เนตรนารีตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ในโรงเรียนรัฐราษฎร์
อุปถัมภ์” เสนอโดย นายวัชรวิทย์ ศรีบุญ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์
อาจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดา สุวรรณกุล)
...../...../.....

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
...../...../.....

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิสิฐ พิษณานนท์)
...../...../.....

K 42461127 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี

วัชรวิทย์ ศรีนุญ : การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ (THE EXPECTATION AND ACTUAL PRACTICE ON SCOUT - GIRL GUIDE ACTIVITIES ADMINISTRATION IN RATRARDUPATHAM SCHOOL) อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : อ. ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์. 93 หน้า. ISBN 974 - 653 - 180 - 8

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวัง และการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ และเพื่อทราบความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและรายด้าน
2. ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ มีค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริงทุกด้าน
3. ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี มีความต้องการตามลำดับต่อไปนี้คือ การเปิดโอกาสให้ร่วมทำแผนดำเนินการโดยเท่าเทียมกัน การจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือในแต่ละระดับชั้น จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ การสนับสนุนในการเข้ารับการอบรมทุกครั้ง การจัดกิจกรรมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2545
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

K 42461127 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : SCOUT AND GIRL GUIDE LEARNING ACTIVITY ADMINISTRATION

WATCHARAWIT SRINUI : THE EXPECTATION AND ACTUAL PRACTICE
ON SCOUT - GIRL GUIDE ACTIVITIES ADMINISTRATION IN RATRARDUPATHAM
SCHOOL. MASTER' S REPORT ADVISOR : PRASERT INTARAK, Ed. D. 93 pp.
ISBN 974 - 653 - 180 – 8

The purposes of this research were to compare the expectation and actual practice of senior scout and girl guide learning activity administration Ratrardupatham School and to find out the needed of senior scout and girl guide learning activities administration. The respondents of this study were the 54 senior scouts master and girl guides master in Ratrardupatham School. The questionnaires were used as instrument for collecting the data. The statistical treatment were Percentage (%), Meu (μ) and Rho (δ)

The findings of this study were the following :

1. The expectation of senior scouts master and girl guides master on learning activities in overall and each aspects were at highly level and actual practice in overall and each aspects were at moderate level.
2. There were difference between the expectation and actual practice on senior scout and girl guide learning activities.
3. The senior scouts master and girl guides master needed for equal chance in performance plan, budget supporting in each level, equipments on senior scout and girl guide learning activities, enhancing for training , learning activities that coresponds with the curriculum and needed for supervise based on the curriculum respectively.

Department of Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2002

Student' s Signature.....

Master' s Report Advisor' s Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิสิฐ พิษณานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตดา สุวรรณกุล แห่งภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งได้สละเวลาชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.จันทนา นนทิกร ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย อาจารย์ ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ ให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล ประเมินผล และอาจารย์ พรรณชัย เจนนพกาญจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ในการตรวจและแก้ไขปรับปรุงการทำเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ปิยนารถ แสงศักดิ์ โรงเรียนแคทรายวิทยา จังหวัดราชบุรี ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านภาษาอังกฤษ คุณพิสมร วิญญูกุล เจ้าหน้าที่ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้ความกรุณาด้านการประสานงานและให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ ในระหว่างการทำสารนิพนธ์มาโดยตลอด รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 19 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่เป็นกำลังใจในการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอด

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนอบรมผู้วิจัยมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	2
ปัญหา.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี.....	10
การลูกเสือ.....	10
การบริหารงานลูกเสือ.....	13
วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่.....	18
นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ที่ว่าด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่.....	20
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์.....	21
การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่.....	22

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
สรุป	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
ระเบียบวิธีวิจัย	48
แผนแบบการวิจัย	48
ประชากร.....	49
ตัวแปร	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การสร้างเครื่องมือ.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิจัย.....	51
สรุป	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
ตอนที่ 2 ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง	57
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้กำกับ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่.....	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการวิจัย	68
การอภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะของการวิจัย	76
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	83
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	84
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	85
ประวัติผู้วิจัย.....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดหมู่และกองลูกเสือแต่ละประเภท	15
2	ตารางการจัดหน่วยลูกเสือโรงเรียน	16
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	55
4	ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือ - เนตรนารี ทั้ง 3 ด้าน.....	57
5	ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือ - เนตรนารี ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	59
6	ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือ - เนตรนารี ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร.....	62
7	ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือ - เนตรนารี ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน.....	64
8	คำร้อยละของความต้องการผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการบริหารกิจกรรม การเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี.....	66

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 ขอบข่ายทางทฤษฎีการวิจัย.....	7
2 แสดงผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท.....	42

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนั้น เน้นการปฏิบัติผ่านกระบวนการลูกเสือ¹ การลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งในหลักสูตร ที่มีการเรียนการสอนเป็นระบบ ความสำคัญของวิชาลูกเสือเทียบเท่ากับวิชาอื่น ๆ เพราะการสอนลูกเสือในปัจจุบันจำเป็นมากที่สุด จะทำให้เด็กรู้จัก ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี และการเสียสละอันเป็นพื้นฐานให้เยาวชนรู้จักรับผิดชอบ ในหน้าที่ที่เด็กจะพึงกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่คณะ ต่อสังคมที่เด็กจะได้ปฏิบัติตามความเหมาะสมกับวัยเด็ก²

ปรีชา พิงจิตต์ตนะ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการลูกเสือว่า ลูกเสือได้เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2454 เป็นต้นมา โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงตั้งกองลูกเสือขึ้นเป็นครั้งแรก ที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง (โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน) เพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่น ๆ และยังได้ทรงมี พระบรมราชานุญาตกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้จัดตั้งกองลูกเสือในโรงเรียนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น การลูกเสือจึงแพร่

¹กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), 61.

²สุภัทรา ฤทธิบุตร, “ปัญหาการสอนลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534).

หลายไปสู่วิทยาลัย³ แม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เมื่อยังทรงพระเยาว์ก็ทรงศึกษาการจั้ดแ้ดวการใช้ไม้พลองของวิชาลูกเสือ ซึ่งนับเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงรักการลูกเสือ⁴

ความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งประเทศไทยด้วย ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่จะฝึกฝนให้นักเรียนมีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี เสนาะ ปิ่นวิเศษ ได้อ้างประกาศของสำนักงานลูกเสือโลกซึ่งมีข้อความดังนี้ "ในกระบวนการพัฒนาทั้งหลาย ไม่มีกระบวนการใด ๆ ในโลกที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ต่อสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันเป็นพื้นฐานแห่งความมั่นคงของประเทศชาติ เท่ากับกระบวนการลูกเสือ"⁵ กระทรวงศึกษาธิการก็ได้กำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการให้ดำเนินการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดนโยบายให้ ผู้บริหารต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นสูง (A.T.C) เป็นอย่างน้อย และครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้สอน ต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือเบื้องต้น (B.T.C) กรมสามัญศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีหน้าที่ตรวจติดตามการดำเนินการ และให้ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสนับสนุนส่งเสริม ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนี้ โดยถือเป็นความดีความชอบเป็น

³ปรีชา พึ่งจิตต์ตน, “การใช้หลักวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), 2.

⁴คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 30 ปี ลูกเสือไทย (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2534), 20.

⁵เสนาะ ปิ่นวิเศษ, “ชีวิตชาวค่าย,” วารสารลูกเสือ 50, 1 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2529) : 28.

กรณีพิเศษ⁶ จากการวิจัยของ นคร จินนิกร พบว่าบทบาทของการลูกเสือไทยโดยทั่วไป ในทศวรรษ 2534 - 2543 มุ่งพัฒนาให้เยาวชนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นด้วยตนเอง มีอุดมการณ์ที่แน่วแน่ และมีวัตถุประสงค์ที่จะดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม มุ่งพัฒนาชีวิตและสังคมใช้ ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ มุ่งจะทำคนให้มีคุณธรรม เสียสละเพื่อประโยชน์ต่อ ส่วนรวม⁷ ก่อ สวัสดิพานิชย์ ได้กล่าวว่าการลูกเสือเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม ที่จะนำมาพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ มีวินัย และคุณธรรม⁸ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การลูกเสือคือกระบวนการสร้างคนให้เป็นคนดี นอกจากนี้ สมมาตร สังขพันธ์ ได้กล่าวถึงวิชาลูกเสือที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน นอกจากจะสอน ให้นักเรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและปฏิบัติ ตามกฎของลูกเสือแล้ว ยังมุ่งพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็น พลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความ มั่นคงของประเทศชาติ⁹ แผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่ต้องการ เน้นตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมเสริมหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ที่ต้องการเน้นในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เสริมสร้างวินัยความซื่อสัตย์ อดทน และการรักษาสิ่งแวดล้อม ด้วยการบริหาร กิจกรรมการเรียน การสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่¹⁰ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียน

⁶ กรมสามัญศึกษา, เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ กรมสามัญศึกษา ประจำปี 2533 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533), 16 - 19.

⁷ นคร จินนิกร, “บทบาทของการลูกเสือไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2534 - 2543)” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2533), 28.

⁸ ก่อ สวัสดิพานิชย์, “คำขวัญของ ดร.ก่อ สวัสดิพานิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ,” ใน 80 ปีลูกเสือไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2534), 2 - 4.

⁹ สมมาตร สังขพันธ์, “การลูกเสือกับการศึกษา,” วารสารลูกเสือฉบับพิเศษวันลูกเสือ 56, 3 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2535): 34.

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการการประถมแห่งชาติ, ร่างสาระสำคัญของแผนพัฒนา การศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2538), 11.

การสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาคนในด้านความรู้ ความสามารถ อาชีพ ค่านิยม อุดมการณ์ การปรับตัวให้เข้ากับสังคม รู้จักการนำเอาวิชาความรู้ทางลูกเสือไปใช้อย่างถูกขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ ทำให้เป็นคนมีคุณค่าทางสังคม เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ตลอดจนการมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นพื้นฐานแห่งความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องมีการศึกษากับการปฏิบัติการตามกระบวนการลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างสอดคล้อง สมหมาย พึ่งทองหล่อ ได้กล่าวไว้สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียน มีหน้าที่ตามที่ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติกำหนดไว้กว้าง ๆ ว่า มีหน้าที่อำนวยความสะดวกทั่วไปในโรงเรียน¹¹ ต้องพัฒนาเยาวชนของชาติอย่างต่อเนื่อง จึงต้องให้ความสนใจในกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ พร้อมทั้งช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ให้ได้ จากสภาพปัจจุบันผู้วิจัยได้รับแต่งตั้ง จากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ดำรงตำแหน่งรองผู้ตรวจการประจำ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2539 และผู้วิจัยได้ผ่านการฝึกอบรมชั้นหัวหน้า ผู้ให้กรฝึกอบรมและได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 4 ท่อน (L.T.) แล้วจึงได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานลูกเสือจังหวัดราชบุรี ให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกผู้กำกับลูกเสือชั้นความรู้ชั้นสูง ให้กับบุคลากรทั่ว ๆ ไปอยู่เป็นประจำ พร้อมทั้งได้รับเชิญจากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดราชบุรีอยู่เป็นประจำ ให้ไปนิเทศการเตรียมความพร้อม เพื่อขอตรวจชั้นที่ 5 นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังได้ทำหน้าที่รอง ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ซึ่งโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทางโรงเรียนได้ขอจัดตั้งกลุ่มและกองลูกเสือขึ้นรวม 3 กลุ่ม ๆ ละ 6 กอง โดยที่ทางสำนักงานลูกเสือจังหวัดราชบุรี ได้อนุมัติแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และจัดตั้งกลุ่มและกองลูกเสือของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ให้สังกัดสำนักงานลูกเสืออำเภอเมืองราชบุรี ในฐานะผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาให้ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมลูกเสืออย่างแท้จริง และนำไปปฏิบัติในกองลูกเสือที่รับผิดชอบอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ

¹¹ สมหมาย พึ่งทองหล่อ, “การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2529), 24.

ปัญหา

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศกำหนดให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา และโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์เป็นโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอน จะต้องมีความรู้ทางด้านลูกเสือหรือเนตรนารี และอยู่ในฐานะผู้บังคับบัญชาลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ภายในโรงเรียนในด้านวินัยนั้น นักเรียนที่เป็นลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ส่วนใหญ่ขาดวินัยในตัวเอง ซึ่งเป็นผลอันสืบเนื่องมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน กล่าวคือ ผู้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีความรู้ไม่เพียงพอ จากข้อมูลของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ปรากฏให้เห็นว่า มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือผ่านการอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น 34 คน และที่ผ่านการอบรมลูกเสือและได้วุฒิลูกเสือขั้นความรู้ขั้นสูงเพียง 18 คน ดังนั้น จึงทำให้ขาดความเข้าใจในการดูแลและติดตามผลการเรียนการสอนอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญ และความสนใจในกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่อย่างจริงจัง จึงไม่จัดสรรงบประมาณให้ ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณในโรงเรียน จะไม่มีงบประมาณเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่อยู่เลย นอกจากนี้ ผู้บริหารเองยังขาดความรู้และทักษะเกี่ยวกับขบวนการลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่อีกด้วย จากการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรทางลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จะเห็นว่าความพร้อมด้านอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนยังน้อย เช่น มีเข็มทิศจำนวน 10 อัน หรือหม้อสนามที่จะประกอบอาหารในวิชาสุทธกรรมไม่มีเลย เป็นต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาส่งเสริมและแก้ไข ระบบการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางสนับสนุน ช่วยเหลือ และพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ให้ตรงกับความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน โดยยึดหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบระดับความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างระดับความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

3. เพื่อทราบความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

ข้อคำถามของการวิจัย

1. ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน อยู่ในระดับใด

2. ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี ที่มีต่อการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน มีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงินเป็นอย่างไร

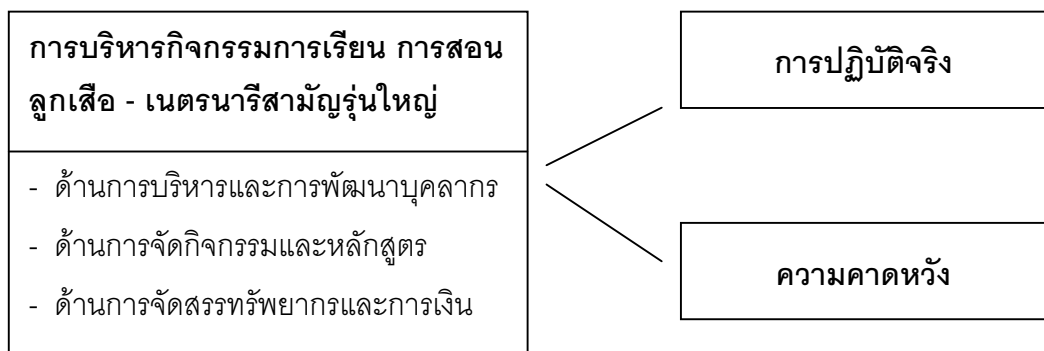
ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาทัศนะของกำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี โดยกำหนดขอบเขตในการวิจัยดังต่อไปนี้

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ประกอบด้วย

1. การบริหารและการพัฒนาบุคลากร
2. การจัดกิจกรรมและหลักสูตร
3. การจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

จากขอบข่ายทฤษฎีดังกล่าว สามารถเขียนเป็นแผนภูมิที่แสดงถึงกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายทางทฤษฎีการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, “คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (เครื่องหมายลูกเสือหลวง) กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2540), 1 - 3.

: สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ, ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2533), 45 - 48.

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หมายถึง การดำเนินการในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เป็นไปตามเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ หมายถึง ผู้สอนที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่สอนวิชาลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ประจำกองลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2544

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ได้กล่าวถึง ปัญหาและความสำคัญปัญหา จุดประสงค์ของการวิจัยและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ที่ว่าด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี ซึ่งลูกเสือที่เป็นหญิง อาจใช้ชื่อว่าเนตรนารีหรือชื่ออื่น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และบรรดาคำว่าลูกเสือในพระราชบัญญัตินี้ ให้หมายความถึงลูกเสือที่เป็นหญิงด้วย¹ บทนี้เป็น การกล่าวถึงวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

1.1 การลูกเสือ

1.2 การบริหารงานลูกเสือ

1.3 วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

1.4 นโยบายของกระทรวงศึกษาและกรมสามัญศึกษา ที่ว่าด้วยกิจกรรมการเรียน การสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

1.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน รัฐราชภัฏรำไพพรรณี

2. การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

2.1 การบริหารและการพัฒนาบุคลากร

2.2 การจัดกิจกรรมและหลักสูตร

2.3 การจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. สรุป

ดังรายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังนี้

¹สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2538), 18.

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

การลูกเสือ

เป็นกิจกรรมสำคัญยิ่งของการศึกษาของชาติแขนงหนึ่ง ที่ได้รับการยกย่องทั่วโลก การลูกเสือเป็นวิชาการที่ใช้ฝึกอบรมเด็ก ให้เป็นผู้มีคุณธรรมสูง รู้จักเสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยส่งเสริมและสร้างบุคลิกลักษณะที่ดี เป็นผู้ทำให้เกิดขึ้นในตัวเด็กและให้เด่นขึ้นมา โดยก่อให้เกิดออกมาจากภายในจิตใจ มิได้เกิดขึ้นด้วยการศึกษาจากภายนอกเหมือนวิชาอื่น ๆ วิชาการต่าง ๆ ในระบบลูกเสือได้เลือกเฟ้นมาจากสิ่งธรรมชาติมากที่สุด แล้วนำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยไม่ให้เกิดอันตรายแก่เด็กหรือสังคม พยายามฝึกอบรมเด็กให้เข้าระเบียบทีละน้อยเด็กก็จะได้รับความรู้พร้อม ๆ กันนั้น ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเล่น โดยไม่รู้สึกรัดตัว เป็นการเสริมสร้างทั้งสติปัญญาและพลังกำลังให้แก่เด็กไปพร้อม ๆ กัน เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้นจะเกิดลักษณะนิสัยที่ดี เป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพและรับผิดชอบของชาติต่อไป

กวี พันธุ์มีเชาวน์ และคณะ ได้กล่าวถึงการลูกเสือว่า เป็นการจัดให้เด็กเล่นด้วยกัน เรียนด้วยกัน เทียวชมภูมิประเทศด้วยกัน พักแรมด้วยกัน ฯลฯ การจัดเช่นนี้ จะเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดความรักใคร่ สามัคคีเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ช่วยกันดูแลรักษาสิ่งของซึ่งกันและกัน ไม่หยิบขโมยของเพื่อนมาใช้ประโยชน์เป็นของตน เมื่อมีกิจกรรมการงานใดก็ช่วยกันทำเป็นต้น การร่วมมือร่วมใจกันทำนุบำรุงเด็ก ๆ ของเราให้เป็นผู้ได้รับการศึกษาดี มีร่างกายแข็งแรง มีพละมานามัยดี รู้จักช่วยตัวเอง ให้มีความสามารถที่จะช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป²

ฉะนั้นการลูกเสือ คือการฝึกอบรมบ่มนิสัยของลูกเสือให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ที่มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตนตามจารีตประเพณีของบ้านเมือง มีความรับผิดชอบ และมีอุดมคติดังต่อไปนี้

1. ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟังและพึ่งตนเองได้
2. ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
3. ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. ให้รู้จักการทำฝีมือ
5. ให้มีการพัฒนาในร่างกาย จิตใจและศีลธรรม ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิ

การเมืองใด ๆ

² กวี พันธุ์มีเชาวน์ และคณะ, คู่มือลูกเสือ - เนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535), 13.

กวี พันธุ์มีเชาวน์ ได้ให้ความหมายของอักษรแต่ละตัวที่รวมเป็นคำว่า “ SCOUT “ เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะโดยรวมของผู้ที่ผ่านกระบวนการลูกเสือ ไว้ดังนี้

S	ความหมายของคำว่า Sincerity	แปลว่า ความจริงใจ
C	ความหมายของคำว่า Courtesy	แปลว่า ความสุภาพอ่อนโยน
O	ความหมายของคำว่า Obedience	แปลว่า ความเชื่อฟัง
U	ความหมายของคำว่า Unity	แปลว่า ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว
T	ความหมายของคำว่า Thrifty	แปลว่า ความมัธยัสถ์

องค์การลูกเสือโลก สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยควมมีเอกภาพ (UNITY) และเป็นแกนกลางให้องค์การสมาชิกทั่วโลก ได้พัฒนากิจการลูกเสือของตนให้มีความก้าวหน้า เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเป็นพลเมืองดี ที่มีความรับผิดชอบต่อนองและประเทศชาติได้ ก็ต้องอาศัยสาระสำคัญของการลูกเสือ ซึ่งประกอบด้วย 1. วัตถุประสงค์ (Purpose) , 2. หลักการ (Principles) และ 3. วิธีการ (Method) ดังรายละเอียดต่อไปนี้³

วัตถุประสงค์ (Purpose) ของขบวนการลูกเสือ คือ การช่วยให้เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และจิตใจให้สมบูรณ์อย่างเต็มที่ เป็นรายบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี และมีความรับผิดชอบและเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่นของชาติ และของชุมชนระหว่างประเทศ ตามที่ธรรมนูญลูกเสือโลกได้บัญญัติไว้ดังนี้

“The purpose of the Scout Movement is to contribute to the development of young people in achieving their full physical, intellectual, social and spiritual potentials as individuals, as responsible citizens and as members of their local, national and international communities”⁴

วัตถุประสงค์ของขบวนการลูกเสือ ซึ่งได้บัญญัติไว้ในธรรมนูญลูกเสือโลกนี้ คือ คำจำกัดความสรุปมาจากแนวคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการ หรืออาจจะกล่าวได้ว่ามาจากอุดมการณ์ของ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ (Lord Baden Powell) ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลก

หลักการ (Principles) ขบวนการลูกเสือ (The Scout Movement) ยึดมั่นในหลักการดังต่อไปนี้

³พรพนชัย เจนนพกาญจน์, “การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา,” เอกสารหมายเลข 18 / 2543. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5, 2543, (อัดสำเนา)

⁴เรื่องเดียวกัน.

1. มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ

2. จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุน ความสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน ความร่วมมือซึ่งกันและกัน นับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ จนถึงระดับนานาชาติ

3. เข้าร่วมในการพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น และเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งการยอมรับและให้ความเคารพในความถูกต้อง และความ เป็นธรรมต่อธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

4. มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5. ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณของลูกเสือ และกฎของลูกเสือ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาษาของแต่ละประเทศ ตามความเหมาะสมกับวัฒนธรรมของตน โดยยึดถือใจความสำคัญที่ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์ ผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกได้กำหนดไว้ กฎและคำปฏิญาณของลูกเสือนั้น ต้องได้รับอนุมัติจากองค์การลูกเสือโลกเสียก่อน จึงจะถือว่าเป็นกฎและคำปฏิญาณฯ ที่ถูกต้อง

วิธีการ (Method) คือ ระบบการศึกษาด้วยตนเอง ให้เกิดความก้าวหน้าตามลำดับขั้น โดยอาศัย

1. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
2. การเรียนรู้ด้วยการกระทำ
3. ระบบหมู่หรือกลุ่มย่อย โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้แนะนำ สั่งสอน ฝึกอบรมให้มีความรับผิดชอบทีละน้อย แล้วเพิ่มความรับผิดชอบให้มากขึ้นตามลำดับอายุ ฝึกให้รู้จักปกครองตนเอง จนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว เพิ่มให้มีความสามารถ พึ่งตนเองได้ เป็นผู้นำ และผู้ให้ความร่วมมือที่ดี

4. การทดสอบความก้าวหน้าตามลำดับขั้น ปรับระดับการฝึกอบรมลูกเสือให้สูงขึ้นตามระดับอายุ

5. ระบบเครื่องหมายพิเศษ (Proficiency Badge System หรือ Merit Badge System)

6. การจัดหลักสูตรของการฝึกอบรมเด็กและวิชาที่เรียน ตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล

7. การใช้เพลง การเล่น การเล่นกีฬา ฯลฯ ประกอบในการฝึกอบรมลูกเสือ

8. พิธีการต่าง ๆ ในการฝึกอบรมลูกเสือ รวมถึงรูปแบบลูกเสือ ตามแบบฉบับที่องค์การลูกเสือแห่งชาติกำหนดไว้

10. ประเด็นสำคัญสุดท้ายของการฝึกอบรม คือ เน้นการฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้บริการต่อชุมชน และฝึกให้เยาวชนนิยมใช้ชีวิตกลางแจ้ง ให้สัมผัสกับธรรมชาติ โดยใช้กิจกรรมกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่

การบริหารงานลูกเสือ

การลูกเสือเป็นขบวนการเยาวชนที่ทั่วโลกยอมรับว่า เป็นขบวนการที่จะฝึกอบรมคนให้เป็นประชาธิปไตย อยู่ร่วมโลกได้อย่างสันติสุข จึงถือว่าการลูกเสือเป็นวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตที่แท้จริงของมนุษย์ กิจกรรมลูกเสือเป็นมรดกทางปัญญาที่สืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุที่มีความดี ความงาม และความเหมาะสมอยู่ในตัว

กิจกรรมลูกเสือเริ่มขึ้นครั้งแรก ณ ประเทศอังกฤษ โดย โรเบิร์ต สตีเฟนสัน สไมธ์ เบเดน โพเอลล์ (Robert Stephenson Smyth Baden-Powell) ชื่อย่อ คือ บี.พี. โดยการนำเอาเด็กชายจำนวน 20 คน ไปอยู่ค่ายพักแรมและเรียนวิชาลูกเสือ ที่เกาะบราวน์ซี เป็นเวลา 9 คืน หลังจากนั้นกิจกรรมลูกเสือได้แพร่หลายไปทั่วโลก ประเทศไทยนับเป็นประเทศที่ 4 ที่มีการก่อตั้งกิจกรรมลูกเสือ โดยได้รับพระราชทานกำเนิดมาจาก พระมหากษัตริย์เจ้า สนั่นเกล้าฯ รัชกาลที่ 6 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454

การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของไทยได้ดำเนินมาโดยตลอด บางครั้งเป็นกิจกรรมบังคับอยู่ในหลักสูตร บางครั้งอยู่นอกหลักสูตรการเรียนการสอน โดยในปี พ.ศ. 2521 กระทรวงศึกษาธิการให้กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เป็นกิจกรรมเลือกและมีหลักสูตรลูกเสือ - เนตรนารีเป็นวิชาเรียนที่กำหนดให้มีหน่วยการเรียนเท่ากับ 0.5 หน่วยกิต ต่อหนึ่งภาคเรียน จนกระทั่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป

หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่นี้ โดยยกเลิกวิชาลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่หน่วยการเรียนได้กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมบังคับระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญ คือ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ และมีศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศไทย

การจัดกิจกรรมลูกเสือให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว จะอาศัยแต่การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้หาเพียงพอไม่ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย ต้องอาศัยระบบการบริหารงานลูกเสือ ที่มีคุณภาพเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

โดยเฉพาะการสนับสนุนกิจการลูกเสือของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในกระบวนการบริหารงานลูกเสือของโรงเรียน วิธีการที่จะสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือให้เจริญก้าวหน้า สามารถทำได้โดยการเข้ารับการอบรม และส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เข้ารับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ จัดหาเงิน อุปกรณ์ในการฝึกอบรม ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และมีการไปเยี่ยมเยียนเมื่อมีการนำลูกเสือไปอยู่ค่ายพักแรม จึงจะถือว่าได้จัดกิจกรรมได้ครบถ้วน ตามหลักการและวิธีการของลูกเสือ ซึ่งจะเสนอแนะการบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาไว้เป็นแนวทางดังต่อไปนี้ คือ การจัดหน่วยลูกเสือ การขอตั้งกองและกลุ่มลูกเสือ

ในที่นี้จะกล่าวถึงการดำเนินการจัดตั้งหน่วยลูกเสือในสถานศึกษาหรือโรงเรียน การขออนุมัติตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ การขอแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ตลอดจนเสนอคำแนะนำในการดำเนินการ การขออนุมัติและตัวอย่างประกอบการดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยลูกเสือในสถานศึกษาหรือโรงเรียน
2. การขออนุมัติตั้งกองลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และกลุ่มลูกเสือ
3. คำแนะนำในการดำเนินการขออนุมัติจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ หนังสือสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เกี่ยวกับการจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และตัวอย่างในการขออนุมัติจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

การจัดตั้งหน่วยลูกเสือในสถานศึกษาหรือโรงเรียน สถานศึกษาหรือโรงเรียน ที่จัดให้มีการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จำเป็นต้องดำเนินการจัดหน่วยลูกเสือให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และเป็นไปตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509⁵

เนื่องจากสภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่ง แต่ละโรงเรียนมีสภาพแตกต่างกันในบางอย่าง เช่น ขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน จำนวนครูหรือผู้กำกับลูกเสือ และสถานที่ฝึกอบรมตลอดจนจำนวนห้องเรียนและชั้นเรียน เป็นต้น ดังนั้นก่อนที่จะดำเนินการจัดหน่วยลูกเสือ ควรพิจารณาเกณฑ์ต่าง ๆ ประกอบการดำเนินการดังนี้

⁵สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2523 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), 24 - 40.

1. เกณฑ์การพิจารณาในการจัดตั้งกองลูกเสือแต่ละประเภท

ตารางที่ 1 ตารางเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดหมู่และกองลูกเสือแต่ละประเภท

ประเภท ลูกเสือ	อายุ / ปี และชั้นเรียน		จำนวน ลูกเสือ / หมู่	จำนวน หมู่ / กอง
	อายุตามบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ	ชั้นเรียนในกิจกรรม ตามระเบียบ ศธ.		
สำรอง	8 - 11	ป.1 - ป.4	4 - 6 คน	2 - 6 หมู่
สามัญ	11 - 17	ป.5 - ป.6	6 - 8 คน	2 - 6 หมู่
สามัญ รุ่นใหญ่	14 - 18	ม.1 - ม.3 หรือ ม.1 - ม.6	4 - 8 คน	2 - 6 หมู่
วิสามัญ	18 - 21	ม.4 - ม.6 และ อุดมศึกษา	4 - 6 คน	2 - 6 หมู่ หรือ 10 - 60 คน โดยปกติ 20 - 30 คน

ที่มา : พรพนชัย เจนนพกาญจน์, “การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา,” เอกสารหมายเลข 18 / 2543. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5, 2543. (อัดสำเนา)

จากตารางข้างบน ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ การจัดหน่วยลูกเสือในโรงเรียนใช้อายุเป็นเกณฑ์ในการเรียนกิจกรรมตามหลักสูตรของลูกเสือแต่ละประเภท แต่ในปัจจุบันนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้มีคำสั่งประกาศ ให้จัดการเรียนการสอนโดยยึดชั้นเรียนเป็นเกณฑ์ในการจัดกิจกรรม และให้เป็นกิจกรรมบังคับตามระเบียบการจัดกิจกรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 และชั้นอุดมศึกษานั้น ให้เป็นกิจกรรมเลือกอิสระ ซึ่งเป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียน จะจัดให้มีการเรียนการสอนหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น ๆ

2. หน่วยลูกเสือ

การจัดหน่วยลูกเสือในสถานศึกษา ควรพิจารณาว่าจะสามารถจัดหน่วยลูกเสือประเภทใดบ้าง แล้วก็ดำเนินการจัดตามความเหมาะสม โดยเรียงจากหน่วยที่เล็กไปหาหน่วยที่ใหญ่ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางการจัดหน่วยลูกเสือโรงเรียน

ประเภทลูกเสือ	หมู่ลูกเสือ 1 หมู่	กองลูกเสือ 1 กอง	กลุ่มลูกเสือ 1 กลุ่ม
สำรอง	4 - 6 คน	2 - 6 หมู่	4 กองขึ้นไป
สามัญ	6 - 8 คน	2 - 6 หมู่	4 กองขึ้นไป
สามัญรุ่นใหญ่	4 - 8 คน	2 - 6 หมู่	4 กองขึ้นไป
วิสามัญ	4 - 6 คน	2 - 6 หมู่ หรือ 10 - 60 คน โดยปกติ 20 - 30 คน	4 กองขึ้นไป หรือ 40 - 160 คน
หมายเหตุ	กองลูกเสือวิสามัญจะแบ่งออกเป็นหมู่หรือชุดตามความจำเป็นและความต้องการก็ได้และควรมีนายหมู่ 1 คน รองนายหมู่ 1 คน ต่อลูกเสือวิสามัญ 4 - 6 คน หมู่ลูกเสือวิสามัญเป็นหน่วยในการจัดกิจกรรมทั้งปวง ในกรณีที่มีกิจกรรมพิเศษ จะจัดลูกเสือขึ้นเป็นชุดใหม่เพื่อการนั้นก็ได้		

ที่มา : พรรณชัย เจนนพกาญจน์, “การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา,” เอกสารหมายเลข 18 / 2543. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5, 2543. (อัดสำเนา)

สำหรับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก็จัดการเรียนการสอนเฉพาะกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้เพียงประเภทเดียว ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็จัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมเลือกเสรี จะเลือกเรียนหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียน แต่ถ้าเลือกเรียนกิจกรรมลูกเสือ ก็อาจให้เลือกกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ต่อจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็ได้ หรือเลือกเรียนกิจกรรมลูกเสือวิสามัญก็ได้

ในกรณีที่สถานศึกษาบางแห่งที่เปิดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออุดมศึกษา ก็สามารถจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือได้อย่างน้อย 3 ประเภทคือ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ และลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ หรือถ้าให้ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออุดมศึกษา เรียนกิจกรรมลูกเสือประเภทลูกเสือวิสามัญ ก็จะเป็นการสอนกิจกรรมลูกเสือครบทั้ง 4 ประเภท

3. การจัดหมู่ลูกเสือ

หมู่ลูกเสือเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของหน่วยลูกเสือโรงเรียน การบังคับบัญชาในหมู่ลูกเสือ จึงเป็นหน้าที่ของนายหมู่ และรองนายหมู่ลูกเสือในแต่ละหมู่ โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้กำกับลูกเสือแต่ละกองในประเภทลูกเสือ นั้น ๆ สำหรับโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาสามารถจัดหมู่ลูกเสือได้ดังนี้

3.1 หมู่ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 1 หมู่ ประกอบด้วย ลูกเสือตั้งแต่ 4 - 8 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย การเรียกชื่อหมู่ เรียกเป็นชื่อบุคคลสำคัญของชาติ เช่น หมู่อินทราทิตย์ หมู่รามคำแหง หมู่อุทอง เป็นต้น

3.2 หมู่ลูกเสือวิสามัญ 1 หมู่ หรือเรียกเป็นชุดก็ได้ ประกอบด้วยลูกเสือ 4 - 6 คน รวมทั้งนายหมู่และรองนายหมู่ด้วย หรือเรียกว่าหัวหน้าชุด รองหัวหน้าชุดก็ได้ การเรียกชื่อหมู่หรือชุด ไม่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ ซึ่งเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะตั้งชื่อหมู่ขึ้นเอง ซึ่งอาจจะเรียกเป็นหมายเลขก็ได้ เช่น หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 เป็นต้น หรืออาจจะเรียกเป็นชุดก็ได้ เช่น ชุดที่ 1 ชุดที่ 2 ชุดที่ 3 เป็นต้น หรืออาจจะเรียกชื่ออื่นก็ได้ ตามความเหมาะสม

4. การจัดกองลูกเสือ

กองลูกเสือเป็นอีกหน่วยหนึ่ง ที่ใหญ่ขึ้นมาจากหมู่ลูกเสือ การบังคับบัญชาในกองลูกเสือ เป็นหน้าที่ของผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือในกองนั้น ๆ การดำเนินการจัดตั้งกองลูกเสือแต่ละประเภท สำหรับโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา สามารถจัดกองลูกเสือได้ดังนี้

4.1 กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ 1 กอง ประกอบด้วย หมู่ลูกเสือ 2 - 6 หรือมีจำนวนลูกเสืออย่างน้อย 8 คน มากที่สุด 48 คน การเรียกชื่อกอง ถ้ามีกองลูกเสือเพียงกองเดียวก็เรียกว่า “กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่โรงเรียน.....(ชื่อโรงเรียนนั้น)” แต่ถ้ามีกองลูกเสือมากกว่า 1 กองขึ้นไป ก็ให้เรียกชื่อกองลูกเสือตามลำดับหมายเลขก่อนและหลัง เช่น “กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กองที่ 1 โรงเรียน.....(ชื่อโรงเรียนนั้น)” ฯลฯ เป็นต้น

และให้มีธงประจำกองลูกเสือกองละ 1 ผืน ทำด้วยผ้าสีเหลืองหมูขนาด 80 x 120 เซนติเมตร มีครุยสีเหลืองยาว 8 เซนติเมตรสามด้าน ตรงกลางมีธงตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีเหลืองขนาด 25 x 40 เซนติเมตร ใต้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกองลูกเสือ ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดา สีเหลืองขนาดพองาม ยอดคันธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิราวุธสีเงิน

4.2 กองลูกเสือวิสามัญ 1 กอง ประกอบด้วย หมู่ลูกเสือ 2 - 6 หรือมีจำนวนลูกเสืออย่างน้อย 8 คน มากที่สุด 36 คน แต่โดยปกติแล้วกองลูกเสือวิสามัญควรมีขนาด 20 - 30 คน ต่อ 1 กอง การเรียกชื่อกอง ถ้ามีกองลูกเสือเพียงกองเดียว ก็เรียกว่า

“กล่องลูกเสือวิสามัญโรงเรียน.....(ชื่อโรงเรียนนั้น)” แต่ถ้ามีกล่องลูกเสือมากกว่า 1 กล่องขึ้นไป ก็ให้เรียกชื่อกล่องลูกเสือตามลำดับหมายเลขก่อนและหลัง เช่น “กล่องลูกเสือวิสามัญ กองที่ 1 โรงเรียน.....(ชื่อโรงเรียนนั้น)” ฯลฯ เป็นต้น

และให้มีธงประจำกล่องลูกเสือกองละ 1 ผืน ทำด้วยผ้าสีเลือดหมูขนาด 80 x 120 เซนติเมตร มีครุยสีเหลืองยาว 7 เซนติเมตรสามด้าน ตรงกลางมีธงตราคณะลูกเสือแห่งชาติ สีเหลืองขนาด 25 x 40 เซนติเมตร ใต้ตราบอกชื่อกลุ่มหรือกล่องลูกเสือ ตัวอักษรพิมพ์ธรรมดา สีเหลืองขนาดพองาม ยอดคั่นธงทำด้วยโลหะเป็นรูปวชิรสีเงิน⁶

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจุดประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังนี้⁷

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎ และคติพจน์ของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหาและทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญ อดทน เชื้อมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

⁶พรพนชัย เจนนพกาญจน์, “การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา,” เอกสารหมายเลข 18 / 2543. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5, 2543 (อัคราณา)

⁷สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2529 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), 8.

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือนั้น กระทรวงศึกษาได้ออกระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมลูกเสือไว้ 11 ประการ ซึ่งถือว่าเป็นหลักเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งมีรายละเอียดในหลักสูตรกิจกรรมมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง ปี 2533 ดังนี้คือ⁸

1. จะต้องเป็นไปตามนโยบายหลักของรัฐบาล ในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา เพื่อส่งเสริมความเจริญและความมั่นคงของชาติ
2. จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีกษัตริย์เป็นประมุข
3. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบ วินัยในตนเอง
4. จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน
5. จะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
6. จะต้องมีการระเบียบข้อบังคับของกิจกรรมโครงการ และระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา
7. ทุกกิจกรรมจะต้องมีครู - อาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบดำเนินการ
8. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม จะต้องเป็นบุคคลที่ปัจจุบันอยู่ในสถานศึกษานั้น ยกเว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
9. การจัดให้มีกิจกรรมใด ๆ หรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้น ๆ
10. ให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการจ่ายเงินหรือพัสดุของอื่น ๆ ให้เป็นการประหยัด และเป็นระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของชาติ
11. ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่า กิจกรรมใด ๆ ไม่เหมาะสม มีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้น ๆ เสีย

⁸ กรมสามัญศึกษา, “การบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน,” ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2533 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533), 8.

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษา ที่ว่าด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

จุดมุ่งหมายของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ มีคำสั่งให้สถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมบังคับเลือกสอน จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ ทั้ง 2 ภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา และกำหนดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สอดคล้องตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528

ดังนั้น การเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้มีการเรียนการสอนกิจกรรม โดยใช้ระเบียบข้อบังคับ 2 นัยด้วยกัน คือนัยหนึ่ง ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532 กำหนดอีกนัยหนึ่ง ดำเนินการสอนกิจกรรมวัดผลและประเมินผล ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528 สรุปแล้วทั้ง 2 นัยต้องสอดคล้องกัน และเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา และผู้กำกับลูกเสือ รองผู้กำกับลูกเสือจะต้องทำความเข้าใจ เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังรายละเอียดของหลักสูตร ที่ผู้กำกับลูกเสือและรองผู้กำกับลูกเสือ ต้องนำไปพิจารณาจัดการเรียนการสอน พร้อมกับหลักสูตรกิจกรรมตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่กันไป ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มานะ รัตนโกเศศ ได้กล่าวถึงนโยบายที่จะต้องปฏิบัติการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีรุ่นใหญ่ว่า

1. มีความจำเป็นที่จะต้องให้ทุกคนในโรงเรียนเป็นลูกเสือ ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาภาคบังคับถึงอุดมศึกษา ผ่านการเป็นลูกเสือ - เนตรนารี
2. ให้กรมวิชาการจัดกิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมบังคับของนักเรียนทุกคน ที่จะต้องเป็นลูกเสือ - เนตรนารี
3. ให้วิทยาลัยครูจัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ - เนตรนารี และนักศึกษาทุกคนทุกสาขาวิชาเอก

4. ให้มีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ยังไม่มีคุณวุฒิทางลูกเสือ และโรงเรียนนายอำเภอของวิทยาลัยปกครอง กระทรวงมหาดไทยด้วย
5. ให้วางแผนการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือทั้ง 2 ชั้นคือ ชั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.) และชั้นความรู้ขั้นสูง (A.T.C.)
6. ให้โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ถือว่ากิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี เป็นกิจกรรมหลักในการดำเนินกิจกรรม ที่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาและเสริมสร้างเยาวชน
7. ให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาทุกแห่ง ผ่านการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ ชั้นความรู้ขั้นสูง (A.T.C.)
8. ให้มีผู้ตรวจกิจการลูกเสือโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ประจำจังหวัด⁹

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ในปัจจุบันนี้ ได้จัดตั้งกลุ่มและกองลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ทั้งหมด 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะแบ่งออกเป็น 6 กอง โดยนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นกลุ่มที่ 1 ซึ่งจะมีผู้กำกับกลุ่มที่ 1 เป็นหัวหน้า และรองผู้กำกับกลุ่มที่ 1 เป็นผู้ช่วยในกลุ่มที่ 1 ยังแบ่งออกเป็น 6 กอง แต่ละกองจะมีผู้กำกับลูกเสือของแต่ละกองเป็นหัวหน้า และมีรองผู้กำกับลูกเสือของแต่ละกองเป็นผู้ช่วย พร้อมกันนี้ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ได้จัดเช่นเดียวกันกับมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โดยทั้ง 3 กลุ่มขึ้นตรงกับผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกและทำหน้าที่แทน เมื่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ได้จัดตามระเบียบข้อบังคับของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ

⁹มานะ รัตนโกเศศ, "นโยบายกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือ," ในการประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือกรมสามัญ ประจำปี 2533 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533), 9.

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

ในการศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ใช้หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี ของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ดังนี้¹⁰

1. การบริหารและการพัฒนาบุคลากร

การบริหารและการพัฒนาบุคลากร ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี รับผิดชอบหน้าที่ตลอดจนได้รับการส่งเสริมให้เข้ารับการพัฒนาความรู้ทางลูกเสือให้สูงขึ้น มีการศึกษางานจนมีความเข้าใจงานบริหาร ทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคลากร การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานเงินและธุรการ การบริหารงานบริการและชุมชนสัมพันธ์ ซึ่งล้วนเป็นงานที่ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี จำเป็นต้องเรียนรู้ทั้งสิ้น¹¹

การพัฒนาบุคลากรเป็นส่วนสำคัญยิ่ง ที่จะพัฒนาผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพราะการพัฒนาบุคลากรที่เกิดผลโดยตรงก็คือ การจัดกระบวนการฝึกอบรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์¹²

ในการบริหารและการพัฒนาบุคลากรให้ จะต้องวางระบบการบริหารงาน เช่น การวางแผน การจัดองค์การให้เหมาะสมกับการบริหารงาน เพื่อให้เกิดระบบคล่องตัว มีการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน¹³

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), 4 - 5.

¹¹ วิจิตร ภักดีรัตน์, “บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในกรณีเนตรนารีศึกษา,” ใน เอกสารสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 8 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526), 269.

¹² สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหารบุคคลแผนใหม่, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526), 257 - 258.

¹³ ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ และคนอื่น ๆ, การบริหารและการนิเทศการศึกษา (สงขลา : เทมการพิมพ์, 2530).

ในการบริหารและการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรม โดยเฉพาะการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ นั้น จะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรของลูกเสือ กล่าวคือ เน้นการเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing) การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ตามมติที่ประชุมของสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 22 มีสาระสำคัญในด้านจุดมุ่งหมายของการจัดฝึกอบรม ให้เข้าใจหลักการของลูกเสือ เข้าใจความต้องการของเด็ก การเป็นผู้นำ ใช้วิธีการของลูกเสือ เพื่อให้เป็นเด็กที่สมบูรณ์ ให้สามารถรู้จักใช้คนและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการในฐานะผู้กำกับลูกเสือ ส่วนในเนื้อหาวิชาการศึกษาการฝึกอบรม ในด้านความเข้าใจในกิจการลูกเสือ เช่น กฎคำปฏิญาณ ทักษะเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ ทักษะทางวิชาลูกเสือ การวางแผน ทักษะในเชิงประยุกต์ รวมทั้งข้อกำหนดในการฝึกอบรม การพัฒนาการฝึกอบรม ทั้งหลักการทฤษฎีและทักษะทางการปฏิบัติ ตลอดจนด้านการพัฒนาบุคลากร คือผู้ให้การฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การสอนลูกเสือให้พัฒนายิ่งขึ้น

ซึ่งผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี จำเป็นต้องรู้หลักการบริหาร ตลอดจนเข้ารับการสัมมนา ฝึกอบรมให้มีทักษะในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การยึดมั่นอยู่ในอุดมการณ์ในด้านคุณธรรม ความประพฤติให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรับผิดชอบหน้าที่ มีความเอาใจใส่ในการพัฒนาตนเอง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าในยุคปัจจุบัน¹⁴

สรุป การบริหารและการพัฒนาบุคลากร จึงเป็นหัวใจอันดับแรกในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เพราะการบริหารต้องอาศัยบุคลากรเป็นกำลังสำคัญ ดังนั้นต้องมีการพัฒนาบุคลากรโดยการอบรม ศึกษาดูงานให้มีขวัญกำลังใจ จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นการขออนุมัติตั้งกองลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือและกลุ่มลูกเสือ ขอบบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษ พ.ศ. 2509 ข้อ 64 การจัดตั้งกองและกลุ่มลูกเสือ ต้องได้รับอนุมัติจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี และข้อ 53, 54 การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้มีอำนาจการแต่งตั้ง คือ เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณีเช่นกัน¹⁵

¹⁴ พันธุ์ หันนาคินทร์, การสอนค่านิยมและจริยธรรม (พิษณุโลก : โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526), 56 - 57.

¹⁵ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533), 15.

การขออนุมัติตั้งกองลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

กองลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือทุกประเภท เมื่อจะดำเนินการตั้งกองลูกเสือใหม่ หรือตั้งกองลูกเสือเพิ่มจากเดิมที่มีอยู่ก่อนแล้ว ควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการรับสมัครนักเรียนเข้าเป็นลูกเสือ โดยให้ผู้สมัครกรอกใบสมัครลงในแบบ ลส.3 (ใบสมัครเข้าเป็นลูกเสือ) แล้วจัดหมู่และกองลูกเสือตามประเภทลูกเสือที่โรงเรียนกำหนด

2. นำชื่อนักเรียนที่สมัครลงรายละเอียดในทะเบียนลูกเสือตามประเภทลูกเสือ

ทะเบียนลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ใบ ลส. 8)

ทะเบียนลูกเสือวิสามัญ (ใบ ลส. 9)

3. เจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียน กรอกข้อความขอตตั้งกองลูกเสือลงในแบบ ลส.1 (คำร้อง ขอตตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือ) แล้วให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียนลงนามในฐานะผู้ยื่นคำร้อง จำนวน 2 หรือ 3 ชุด แล้วแต่กรณี

4. ให้ครูผู้สอนสมัครเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ กรอกข้อความลงในแบบ ลส. 2 (ใบสมัครเป็นผู้ บังคับบัญชาลูกเสือ) โดยแจ้งลงในใบสมัครว่าเป็นผู้บังคับบัญชาในตำแหน่งใด

เช่น ผู้กำกับกอง หรือรองผู้กำกับกอง เป็นต้น แล้วลงชื่อสมัครและให้ผู้มีคุณสมบัติตั้งแต่ผู้กำกับกลุ่มขึ้นไป ลงนามเป็นผู้รับรอง 2 หรือ 3 ชุด แล้วแต่กรณี

เมื่อดำเนินการตามลำดับข้างต้นแล้ว ให้รวบรวมคำร้องและใบสมัคร ในข้อ 3 และข้อ 4 ทำหนังสือขออนุมัติตั้งกองและผู้บังคับบัญชาส่งไปตามลำดับ โดยทางโรงเรียนเก็บสำเนาไว้ 1 ชุด ส่งไปยังผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด 1 ชุด

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือในโรงเรียน สามารถแต่งตั้งได้ถึง 6 ตำแหน่ง แต่จะขอแต่งตั้งได้เท่าใด ขึ้นอยู่กับจำนวนลูกเสือ กองลูกเสือ และกลุ่มลูกเสือ ตำแหน่งของผู้บังคับบัญชาลูกเสือโรงเรียน มีดังนี้

1. รองผู้กำกับกองลูกเสือ
2. ผู้กำกับกองลูกเสือ
3. รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
4. ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
5. รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
6. ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน

ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือ กองหนึ่ง ๆ มีผู้กำกับได้ 1 คน ส่วนรองผู้กำกับมีได้ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 10 คน

ผู้กำกับและรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ มีเช่นเดียวกับผู้กำกับและรองผู้กำกับกองลูกเสือ ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน จะต้องมีกลุ่มลูกเสือตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป จึงจะขอแต่งตั้งตำแหน่งผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนได้ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนมีก็ได้ ตามคำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เรื่องข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2508 ข้อ 10)

คุณสมบัติของผู้จะขอแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

ผู้กำกับและรองผู้กำกับลูกเสือ

1. คุณสมบัติ (ข้อบังคับที่ 51)

1.1 เป็นผู้ที่มีนิสัยใจคอและความประพฤติเรียบร้อย สมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

1.2 เป็นผู้มีความศรัทธาและปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

1.3 เป็นผู้ไม่มีโรคที่รังเกียจแก่สังคม

1.4 เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย แต่ถ้ามิได้มีสัญชาติไทยต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

1.5 มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และวิธีการของลูกเสือ ผักใฝ่สนใจต่อการลูกเสือและสมัครใจ ที่จะดำรงตำแหน่งทางลูกเสือ

2. อายุ ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีอายุไม่ต่ำกว่า 23 ปี รองผู้กำกับไม่ต่ำกว่า 21 ปี ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ไม่ต่ำกว่า 23 ปี

3. คุณวุฒิทางลูกเสือ

3.1 ผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ชาย) ต้องได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขึ้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว ส่วนผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (สตรี) ต้องได้รับเครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ขั้นจุดแบริดจ์มาแล้ว รองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่เป็นครู - อาจารย์ (ชาย) ในโรงเรียนนั้น ไม่ต้องผ่านการฝึกอบรมก็ได้ ส่วนรองผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (สตรี) ต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ขึ้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว

3.2 ผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (ชาย) ต้องรับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญขั้นความรู้ขั้นสูงมาแล้ว ส่วนผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ (สตรี) ต้องได้รับเครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ขั้นจุดแบริดจ์ รองผู้กำกับลูกเสือวิสามัญที่เป็นครู - อาจารย์ (ทั้งชาย

และหญิง) ในโรงเรียนนั้น ต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือวิสามัญ ชั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้ว

3.3 บุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นครู - อาจารย์ในโรงเรียน สามารถปฏิบัติได้โดยให้เป็นรองผู้กำกับลูกเสือ หรือกรรมการกลุ่มลูกเสือ หรือผู้ช่วยสอนลูกเสือและช่วยงานทั่วไปได้ตามความเหมาะสม

ผู้กำกับกลุ่มและรองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ

1. ผู้กำกับกลุ่ม โดยปกติแต่งตั้งบุรุษควรมีอายุตั้งแต่ 30 ปี ขึ้นไป แต่ถ้าจำเป็นอาจแต่งตั้งจากบุคคลที่มีอายุไม่น้อยกว่า 25 ปีก็ได้ ถ้าแต่งตั้งครูสตรีเป็นผู้กำกับกลุ่มจะต้องได้รับเครื่องหมายวิชาผู้กำกับลูกเสือชั้นวุฒดเบดจ์ก่อน (มติคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 7 / 2509) และต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

2. รองผู้กำกับกลุ่ม แต่งตั้งจากบุรุษหรือสตรีก็ได้ ควรจะมีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป หรือถ้าจำเป็นก็ควรไม่น้อยกว่า 25 ปี และมีได้กำหนดว่าต้องผ่านการฝึกอบรมแต่อย่างใด

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน คุณสมบัติของผู้ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียนและรองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน เป็นไปเช่นเดียวกับผู้กำกับกลุ่มและรองผู้กำกับกลุ่ม

2. การจัดกิจกรรมและหลักสูตร

ในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ การดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีการพัฒนาให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อการสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม ชุมชน การปลูกฝังให้เยาวชนเป็นคนดีในสังคม จึงต้องทำการฝึกฝนอย่างเป็นรูปธรรม เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามระบบ การฝึกอบรมของลูกเสือ - เนตรนารี เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถของนักเรียนให้สูงขึ้น เพื่อให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีการเสริมสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพ ไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นการเสริมการเรียนการสอนตามปกติ ให้มีความหมายมากยิ่งขึ้น เป็นการพัฒนาทางด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม อาชีพ และอื่น ๆ อีกมากมาย¹⁶

¹⁶มะเดื่อ เสมา, “ความหวังใหม่ของการจัดกิจกรรมนักเรียน,” สารพัฒนาหลักสูตร 33, 22 (ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526) : 17 - 20.

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ คือ การจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ สนใจทดลองปฏิบัติจริง ให้เป็นไปตามความสนใจและความถนัด รู้จักบทบาทหน้าที่ กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ มีความเหมาะสมที่จะฝึกดังกล่าว¹⁷

ในการจัดกิจกรรม ถ้าให้เกิดประสบการณ์เสริมสร้างความรู้ ทักษะ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัด มีความสมัครใจและเต็มใจ ครูเป็นผู้ที่จะทำให้ นักเรียนเกิดสัมฤทธิ์ที่ต้องการ¹⁸

การจัดการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีและการสร้างหลักสูตร ความจำเป็นต้องสอดคล้องกับความต้องการของลูกเสือ - เนตรนารี และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในชุมชนนั้น ๆ ซึ่งกรมวิชาการได้กำหนดหลักการและแนวทาง ในการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า กิจกรรมที่กำหนดในโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความสนใจและความถนัด มิใช่กิจกรรมที่ครูจัดขึ้น เพื่อผู้เรียนในการเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนและสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ ที่กำหนด หากเป็นการประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา อันเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี ในการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย¹⁹

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จำเป็นต้องมีหลักสูตรเป็นข้อกำหนด ให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปตามเป้าหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ได้กำหนดการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาไว้ดังนี้²⁰

¹⁷ เดชะ อินทราชาติ, การบริหารกิจการนักเรียน (อุบลราชธานี : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, 2531), 15 - 16.

¹⁸ พิพัฒน์ เพิ่มทรัพย์, "กิจกรรมนักเรียน : ปัญหาและแนวคิด," มิตรครู 13, 47 (ตุลาคม 2533) : 13 - 17

¹⁹ กรมวิชาการ, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีชั้นมัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534), 3 - 4.

²⁰ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, รายงานการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2532 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532), 18.

การจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้กิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมบังคับในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 เป็นต้นไป โดยพิจารณาเห็นว่า กิจกรรมลูกเสือจะช่วยให้เยาวชนได้พัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจ มีระเบียบวินัย สร้างความสามัคคี มีความรับผิดชอบ รู้จักเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตน เพื่อสาธารณประโยชน์ มีทักษะในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ในการที่จะให้บรรลุจุดหมายดังกล่าว จำเป็นจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการตามวิธีการของลูกเสือ²¹

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จุดประสงค์การจัดกิจกรรมลูกเสือระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณ กฎและคติพจน์ของลูกเสือสามัญจน์ใหญ่
2. มีทักษะการสังเกต จดจำ การใช้มือ เครื่องมือ การแก้ปัญหา และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกล้าหาญ อดทน เชื่อมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัย มีความสามัคคี เห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความเสียสละ บำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
4. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างสรรค์งานฝีมือ สนใจและพัฒนาเรื่องของธรรมชาติ

คำอธิบาย มีดังนี้

เปิดประชุมกอง ดำเนินการตามกระบวนการลูกเสือและจัดกิจกรรม โดยให้ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน โดยเน้นระบบหมู่ สรุปผลการปฏิบัติ ปิดประชุมกอง ในเรื่องต่อไปนี้

1. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรียนหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือโลก

²¹ กรมพลศึกษา, คู่มือการนิเทศหลักสูตรลูกเสือ - เนตรนารี (กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2533), 126.

1.1 กิจกรรมของคณะลูกเสือแห่งชาติและลูกเสือโลก บทบาทตนในฐานะลูกเสือ
สามัญรุ่นใหญ่

1.2 คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

1.3 ระเบียบแถว

1.4 การใช้ชีวิตกลางแจ้ง (กางและรื้อเต็นท์พักแรมในเวลาากลางคืน)

1.5 การสารทิต การบรรจจุเครื่องหลังอย่างถูกต้องสำหรับการเดินทางพักแรม

1.6 ก่อและจุดไฟกลางแจ้งแล้วปรุงอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ 2 คน

1.7 การอ่าน และการใช้แผนที่ - เข็มทิศ และรู้จักบริเวณที่ตนอยู่ โดย
พิจารณาจากเข็มทิศและสิ่งแวดล้อม

1.8 การผูกเงื่อนและประโยชน์ของเงื่อน

1.9 การปฐมพยาบาล

1.10 ความปลอดภัยทั่วไป

หมายเหตุ ผู้เรียนได้เครื่องหมายลูกเสือโลก เมื่อเรียนและสอบผ่านทั้ง 10 กิจกรรม

2. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรียนหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

2.1 การเดินทางสำรวจ

2.2 หน้าที่พลเมืองดี

2.3 สิ่งแวดล้อม

2.4 การแสดงออกทางศิลปะ

2.5 สมรรถภาพทางกาย

2.6 อุดมคติ

2.7 กิจกรรมที่สนใจพิเศษ

2.8 การบริการ

หมายเหตุ ผู้เรียนจะได้รับเครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ

1. ต้องได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก

2. ต้องเรียนและสอบได้วิชา ข้อ 2.1 และข้อ 2.8 และต้องเลือกเรียนและสอบ
ผ่านอีก 3 วิชา จาก 6 วิชา

3. ต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาความคิดริเริ่ม การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม
ด้วย

3. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนหลักสูตรเครื่องหมายลูกเสือหลวง

- 3.1 หน้าที่พลเมืองดี
- 3.2 สิ่งแวดล้อม
- 3.3 การสำรวจ
- 3.4 การแสดงออกทางศิลปะ
- 3.5 สมรรถภาพทางกาย
- 3.6 อุดมคติ
- 3.7 กิจกรรมที่สนใจพิเศษ
- 3.8 การบริการ
- 3.9 การเป็นผู้นำ

หมายเหตุ ผู้เรียนจะได้รับเครื่องหมายลูกเสือหลวง

1. ผู้เรียนต้องได้เครื่องหมายชั้นพิเศษ
2. ต้องเรียนและสอบได้วิชาพื้นฐาน 3 วิชา ที่ไม่ซ้ำกับลูกเสือชั้นพิเศษในชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2

3. สอบได้วิชาบริการและวิชาพื้นฐานอีก 3 วิชา ในระบบลูกเสือหลวง

4. ผ่านการฝึกอบรมวิชาการเป็นผู้นำ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำสิ่งที่ได้ปฏิบัติไปใช้ให้เกิดประโยชน์ มีนิสัยในการพิจารณา สังเกต จดจำ ทดลอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีระเบียบวินัย พึ่งตนเอง มีสมรรถภาพทางกาย จิตใจเข้มแข็ง ช่วยเหลือชุมชนทำงานและอยู่ร่วมกับสังคมได้

การจะจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างสมบูรณ์นั้น ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ จะต้องนำหลักสูตรกิจกรรม ไปจัดทำแนวการสอนและแผนการสอนในแต่ละเรื่อง ให้เหมาะสมกับคาบการเรียนและจัดให้เนื้อหาตามหลักสูตรกิจกรรม ให้ครบพอดีกับจำนวนคาบการเรียนในแต่ละภาค แต่ละชั้น และแต่ละปี

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ได้กำหนดวิธีการฝึกอบรมลูกเสือไว้ดังนี้²²

²²สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, รายงานผลการสัมมนาเรื่องการพัฒนาโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535), 2.

1. ให้เด็กชายเป็นสมาชิกของกองลูกเสือด้วยความสมัครใจ โดยมีผู้ใหญ่เป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำ

2. ให้เด็กชายปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตนถนัด ในที่กลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่และให้มีโอกาสบำเพ็ญประโยชน์เพื่อผู้อื่นด้วย

3. ให้เด็กชายได้ฝึกหัดการรับผิดชอบตนเองและต่อผู้อื่นเป็นขั้น ๆ และเพิ่มการฝึกให้กว้างยิ่งขึ้น เพื่อว่าจะได้เกิดความสามารถ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีนิสัยใจคอดีเป็นที่วางใจได้ สามารถเป็นผู้นำและผู้ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

อภัย จันทวิมล ได้ให้ข้อคิดต่อการฝึกอบรมลูกเสือให้บรรลุผลสำเร็จ ควรยึดหลักสูตรของการฝึกอบรมอยู่ 9 ประการดังนี้

1. เครื่องแบบลูกเสือ
2. คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ
3. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
4. ใช้วิธีฝึกอบรมที่ก้าวหน้า
5. ยืดระบบหมู่
6. ระบบเครื่องหมาย
7. กิจกรรมกลางแจ้ง
8. เกมและการเล่น
9. การร้องเพลงและการชุมนุมรอบกองไฟ²³

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในโรงเรียน ต้องจัดให้ทั้งรายบุคคลและกลุ่มตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถ โดยยึดคำปฏิญาณและกฎเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลูกเสือตามที่กำหนดไว้

1. การประชุมนิเทศ
2. การเรียนการสอน ผู้กำกับและรองผู้กำกับ จะดำเนินการสอนลูกเสือภายในความรับผิดชอบตามหลักสูตรกำหนดไว้

²³ อภัย จันทวิมล, การลูกเสือสำหรับเด็กชาย, แปลและเรียบเรียงครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529), 11 - 17.

3. การเปิด - ปิดการประชุมของลูกเสือ ปกติจะทำการประชุมของลูกเสือทุกครั้ง เมื่อมีการเรียนลูกเสือ

4. การประชุมนายหมู่ จัดให้มีสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือ 2 สัปดาห์ต่อ 1 ครั้งหรือในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ประชุมนายหมู่

5. พิธีเข้าประจำกองลูกเสือหรือเรียกว่า พิธีปฏิญาณตน ซึ่งเป็นหน้าที่ของกองลูกเสือต้องจัดทำ มีอยู่ 2 วิธี คือ

5.1 มีกองลูกเสืออยู่ก่อนแล้ว

5.2 ยังไม่มีกองลูกเสือต้องจัดตั้งกองใหม่

6. กิจกรรมลูกเสือและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมที่จัดขึ้นในกองลูกเสือของโรงเรียนในรอบปีหนึ่ง ๆ ที่สำคัญแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

6.1 กิจกรรมลูกเสือ ที่กองลูกเสือโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือรับการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับวัย และความสมบูรณ์ที่สูงขึ้น

6.1.1 การเรียนการสอนของลูกเสือแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักสูตร

และข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

6.1.2 การเดินทางไกล อยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือแต่ละประเภท ในรอบปีหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง

6.1.3 กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมการสำรวจและกิจกรรมผจญภัย ในรอบปีหนึ่ง ๆ กองลูกเสือจะจัดให้มีขึ้น เพื่อให้ลูกเสือภายในกองได้กระทำตามอุดมการณ์ และคติพจน์ของตน

6.2 กิจกรรมวันสำคัญ กองลูกเสือในโรงเรียนจัดขึ้นในรอบปีหนึ่ง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ลูกเสือเป็นผู้มีวินัยในตนเอง และประเทศชาติมีความมั่นคง วันสำคัญที่กองลูกเสือจัดกิจกรรมคือ

วันที่ 1 กรกฎาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ

วันที่ 5 สิงหาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันก่อตั้งลูกเสือสำรอง

วันที่ 25 พฤศจิกายน ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน

การประเมินผลของการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

ในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนหรือผู้กำกับลูกเสือ เป็นผู้ประเมินและบันทึกผล การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน โดยให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการ ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น²⁴ ได้กำหนดการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนกิจกรรมตามหลักสูตร และให้ใช้ระเบียบนี้กับผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการนำร่องขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ ของสำนักงานการประถมศึกษา แห่งชาติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องปฏิบัติตามระเบียบฉบับนี้ดังนี้

1. ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ โดยผ่านเกณฑ์การประเมิน ให้ได้ผลการเรียน “ผ” ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ให้ได้ผลการเรียน “มผ”

ผ หมายถึง ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด ที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และผ่านจุดประสงค์สำคัญ ของกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมที่กำหนด

มผ หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ถึงร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด ที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และผ่านจุดประสงค์สำคัญของ กิจกรรมที่กำหนด

ตามหลักสูตรได้ระบุให้สถานศึกษา มีหน้าที่จัดให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม 2 กิจกรรมคือ กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีหรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรม บังคับ 1 กิจกรรม และกิจกรรมอื่น ๆ อีก 1 กิจกรรม สำหรับกิจกรรมลูกเสือ สถานศึกษาต้อง จัดให้ผู้เข้าเรียนร่วมกิจกรรม 1 คาบต่อสัปดาห์ทุกภาคเรียน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา มีบุคลิกภาพที่ดี มีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวมุ่งส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมอันดีงาม ดังนั้น การจัดกิจกรรมลูกเสือจึงได้กำหนดตัวอักษรแสดงผลการเรียน 2 อย่าง คือ ผ่าน (ผ) และไม่ผ่าน (มผ)

²⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525), 29 - 31, 38 - 45.

กิจกรรมลูกเสือ ต้องดำเนินตามกระบวนการของกิจกรรมนั้น โดยผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติกิจกรรมตามฐาน โดยเป็นระบบหมู่ดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น การใช้เวลาเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ อาจไม่พอและไม่ได้ผลเต็มที่ สถานศึกษาอาจจัดโดยใช้เวลาครั้งละ 2 - 3 คาบก็ได้ เมื่อสถานศึกษาจัดครบจำนวนคาบทั้งหมดที่กำหนด ก็ถือว่าสถานศึกษาได้จัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม ครบเนื้อหาสาระตามที่หลักสูตรกำหนด ส่วนเวลาที่เหลือก็ให้ไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม และเพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม อาจให้ผลการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นคะแนน หรือระดับผลการเรียนก็ได้ ส่วนการกรอกผลการเข้าร่วมกิจกรรมในระเบียบแสดงผลการเรียน (ร.บ.1 - ต) ให้ใช้เพียงอักษร “ผ” และ “มผ”

2. หลักในการประเมินผลการเรียน มีดังนี้

2.1 สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียนในเรื่องของเกณฑ์ และแนวดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

2.2 ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา การคำนวณหน่วยการเรียนให้ถือปฏิบัติตามหน้าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2.3 ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

2.4 ประเมินผลทั้งเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินผลการเรียน

ในกรณีที่นักเรียนเรียนกิจกรรม ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน “มผ” ให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน “ผ” นั้น สถานศึกษาต้องให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วม หรือไม่ได้ทำจนครบถ้วนแล้วจึงเปลี่ยนผลการเรียนจาก “มผ” เป็น “ผ” ได้

ผู้เรียนจะได้รับการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ผู้สอนหรือผู้กำกับลูกเสือ จะต้องวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ ควบคู่กันไปด้วย กล่าวคือ การประเมินตามเกณฑ์การผ่านเครื่องหมายวิชาพิเศษ ตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตร และวิชาพิเศษลูกเสือกำหนดไว้ด้วย

3. การจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

ผู้บริหารจะต้องควบคุมการจัดสรรทรัพยากร โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนอันหมายถึง วัสดุ อุปกรณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งครูจะต้องจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ จัดหาให้เรียบร้อย²⁵ สื่อการเรียน หมายถึง วัสดุ

²⁵วิชัย วงษ์ใหญ่, พัฒนาหลักสูตรและการสอน - มิติใหม่ (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2525), 10.

อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่เป็นประเภทถาวรและสิ้นเปลือง ที่จำเป็นต้องใช้ปฏิบัติการรวมภายในโรงเรียน เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นตัวกลางหรือพาหนะที่ช่วย ให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ และทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหมายรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการ²⁶

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติได้ให้แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับรายได้เงินบำรุงลูกเสือ วัตถุประสงค์ในการเก็บ การจ่าย เงินรายได้ของลูกเสือดังนี้²⁷

วัตถุประสงค์ในการเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือมีดังนี้คือ

1. เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการลูกเสือ - เนตรนารี
2. เพื่อให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ทำนุบำรุงองค์การของตนด้วยความเสียสละ
3. เพื่อฝึกอบรมลูกเสือให้รู้จักทำงาน เพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนโดยสุจริต

ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่จะทำให้คล่องตัวเกิดประสิทธิภาพได้นั้น การจัดสรรทรัพยากรโดยเฉพาะด้านการเงิน สำหรับการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ตลอดจนสื่อโสตทัศนต่าง ๆ นั้น ผู้บริหารและบุคลากรของโรงเรียน จำเป็นต้องพิจารณาร่วมกัน เช่น การทำแผนและโครงการการใช้เงิน การขอความร่วมมือ เพื่ออุดหนุนจากเอกชนและชุมชนมาให้การช่วยเหลือ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญยิ่งที่จะต้องรับดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงพัฒนา²⁸

การจ่ายเงินรายได้ของลูกเสือต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรม

²⁶ วิจิตร ภัคศิริรัตน์, “บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษา,” ใน เอกสารสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 8, 96.

²⁷ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533), 7 - 13.

²⁸ พลเดช ศรีบุญเรือง, “การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534), 8.

2. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเนตรนารี
3. เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือและเอกสารเกี่ยวกับการลูกเสือ
4. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ

การจัดสรรทรัพยากรด้านสื่อ เอกสารและสิ่งอำนวยความสะดวก

การสอนลูกเสือโดยใช้คู่มือที่กรมวิชาการ หรือคณะลูกเสือแห่งชาติแจกให้ และใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนั้น เป็นการหาเพียงพอไม่ การสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง โรงเรียนและกองลูกเสือควรจะได้จัดหาสื่อ เอกสาร อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ให้เพียงพอ²⁹ ดังต่อไปนี้

สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

1. แผนภูมิวิชาต่าง ๆ
2. ภาพพลิก
3. วิทยุเทป
4. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
5. วีดิทัศน์

เอกสาร คู่มือ

1. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษทุกประเภท
2. กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ
3. พระราชบัญญัติลูกเสือ
4. คู่มือการฝึกอบรมระเบียบแถว
5. แผนการสอนลูกเสือ
6. คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือทุกประเภท
7. คู่มือการสอนเพลง - เกม
8. คู่มือการสอนเงื่อน - นุกเบิก
9. สมุดบันทึกประจำตัวผู้บังคับบัญชาลูกเสือ

²⁹พรพนชัย เจนนพกาญจน์, การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา, 19 - 23.

10. สมุดบันทึกการประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ
11. สมุดบันทึกการประชุมนายหมู่ลูกเสือ
12. สมุดจดหมายเหตุของกองลูกเสือ

วัสดุ - อุปกรณ์การฝึกอบรม

1. เสาคงประชุมกอง ธงชาติ
2. ไม้พลอง ไม้ง่าม
3. เชือกเงื่อน
4. เชือกกิจกรรมบุกเบิก
5. เข็มทิศ
6. รอกเดี่ยว รอกคู่
7. มีด ขวาน เลื่อย
8. ธงประจำกองลูกเสือ
9. รูปภาพ บี.พี.
10. พระบรมฉายาลักษณ์ รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 9
11. โต๊ะหมู่บูชา

ครุภัณฑ์ อาคาร สถานที่ฝึกอบรม

1. ที่เรียนกลางแจ้ง
2. ที่เรียนในร่ม
3. ห้องหรือคูลูกเสือ
4. มุมลูกเสือ
5. ป้ายประชาสัมพันธ์
6. ที่เก็บวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ และเอกสารลูกเสือ
7. สถานที่ประชุมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและนายหมู่ลูกเสือ

แบบพิมพ์ลูกเสือ (ลส.1 - ลส.19)

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งกองลูกเสือ กลุ่มลูกเสือ และผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสถานศึกษา หรือโรงเรียนและการขอแต่งตั้งผู้บังคับลูกเสือทุกระดับ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดำเนินไปตามระเบียบข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ และให้ผู้ปฏิบัติในทุกระดับได้ประสานสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

แบบพิมพ์ลูกเสือ หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า แบบ ลส. มีทั้งหมด 19 แบบ คือ ลส.1 - ลส. 19 มีความสำคัญต่อการดำเนินงานลูกเสือของโรงเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและเพื่อประโยชน์ สิทธิของผู้บังคับบัญชาลูกเสือ รวมทั้งลูกเสือด้วย

แบบพิมพ์ลูกเสือ หรือแบบ ลส. 1 - ลส.19 มีความสำคัญต่อการดำเนินงานในกองลูกเสือของโรงเรียนมาก ดังนั้นเจ้าหน้าที่ลูกเสือของสถานศึกษา หรือโรงเรียน หรืออำเภอ หรือจังหวัด ควรจะมีแบบพิมพ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการในหน่วยงานของตน และสามารถบริหารกิจการลูกเสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โรงเรียน ควรจะมีแบบพิมพ์ลูกเสือ หรือแบบ ลส. ต่อไปนี้ คือ แบบ ลส.1 - 10 และ ลส.15 - 19 ตามลำดับ ทั้งนี้แล้วแต่โรงเรียนจะมีลูกเสือกี่ประเภท สำหรับองค์กรอื่น ๆ ควรจะมีแบบพิมพ์ลูกเสือไว้บริการและดำเนินการครบทั้ง 19 แบบพิมพ์คือ แบบ ลส.1 - 19 อาจใช้พิมพ์อัดสำเนาใช้ก็ได้ ยกเว้นแบบ ลส.19 ควรสั่งซื้อมาใช้โดยตรง เพราะเป็นเอกสารของทางราชการออกให้ เพื่อใช้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีเลขที่ เล่มที่กำกับไว้ทุกเล่ม ๆ ละ 100 ฉบับ ดังนั้น เจ้าหน้าที่บริหารงานในองค์กรต่าง ๆ ทุกระดับ ควรศึกษาและปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้เพื่อประสิทธิภาพของอภรปฏิบัติกิจการลูกเสือที่มีคุณภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

การจัดสรรเงินลูกเสือ

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ เงิน เพื่อใช้เป็นทุนในการดำเนินงาน ดังนั้น การเงินจึงจำเป็นในการบริหารงานอย่างหนึ่ง สิ่งที่ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือในองค์กรและสถานศึกษาทุกระดับ ควรจะรู้ สามารถปฏิบัติ และแนะนำเรื่องการเงินให้องค์กร และสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง³⁰ ดังต่อไปนี้

1. **เงินรายได้ของคณะลูกเสือแห่งชาติ** หมายถึง องค์กรลูกเสือทุกระดับในคณะลูกเสือแห่งชาติ อาจได้มาจากรายได้³¹

1.1 เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน

1.2 เงินค่าบำรุงลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

³⁰พรพนชัย เจนนพกาญจน์, การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา, 41 - 50.

³¹สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2523, 8 - 13.

- 1.3 เงินผลประโยชน์ต่าง ๆ ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
- 1.4 เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่คณะลูกเสือแห่งชาติ
- 1.5 รายได้อื่น ๆ ซึ่งไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

เงินรายได้ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ให้ได้รับการยกเว้นภาษีอากรตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

2. วัตถุประสงค์ของการเก็บเงินบำรุงลูกเสือ การเก็บเงินบำรุงลูกเสือ ได้มีผู้บังคับบัญชาลูกเสือในระดับสถานศึกษาหลายท่านสงสัยว่า เมื่อมีการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ทำไมต้องมีการเก็บเงินบำรุงลูกเสือด้วย ไม่เก็บไม่ได้หรือ เป็นคำถามที่จะต้องชี้แจงให้ทราบและเข้าใจตรงกันว่า การเก็บเงินบำรุงลูกเสือ นั้น ต้องการให้ลูกเสือได้รู้จักเสียสละเพื่อบำรุงองค์กรของตนและเห็นความสำคัญขององค์กรที่ตนสังกัด คณะลูกเสือแห่งชาติจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการเก็บเงินบำรุงลูกเสือ ดังนี้

2.1 เพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายในกิจการลูกเสือ

2.2 เพื่อให้ลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ทะนุบำรุงองค์กรของตนด้วยความเสียสละ

2.3 เพื่อฝึกอบรมลูกเสือให้รู้จักทำงาน เพื่อให้ได้เงินมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองโดยสุจริต

เงินค่าบำรุงลูกเสือ เป็นเงินบำรุงลูกเสือประจำปี ที่เก็บจากการเสียสละของลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ในสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

อัตราเงินค่าบำรุง การเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือประจำปี จะเก็บจากลูกเสือคนหนึ่งไม่เกินปีละ 5 บาท และอาจเรียกเก็บในอัตราต่ำกว่า 5 บาทก็ได้ ทั้งนี้ให้หน่วยลูกเสือของสถานศึกษานั้น แจ้งขออนุมัติเก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือของสถานศึกษาไปยังจังหวัด เพื่อให้ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดเป็นผู้อนุมัติตามกำหนด สำหรับกองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้เลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติเป็นผู้กำหนด

สำหรับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ กำหนดเก็บคนละ 10 บาท ต่อปี และเมื่อชำระครบ 10 ปี ถือว่าเป็นสมาชิกลูกเสือตลอดชีพ หรือผู้ใดชำระเงินค่าบำรุงตลอดชีพครั้งเดียว เป็นเงิน 100 บาทก็ได้

ระยะเวลาชำระเงินบำรุงลูกเสือ การชำระเงินค่าบำรุงลูกเสือ ให้ลูกเสือผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ชำระเงินค่าบำรุงลูกเสือประจำปี ตามอัตราที่กำหนดไว้ให้เสร็จภายในเดือนสิงหาคมของทุกปี

การเก็บเงินบำรุงลูกเสือ กลุ่มหรือกองลูกเสือที่ตั้งในสถานศึกษา หรือนอกสถานศึกษา ให้ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้จัดการโรงเรียน เป็นผู้เก็บเงินค่าบำรุง หรือผู้บังคับบัญชาลูกเสือในสังกัดเป็นผู้เก็บเงินก็ได้ ในการเก็บเงินนั้น จะต้องออกใบเสร็จรับเงินทุกคราว (ลส.19) สำหรับผู้บังคับบัญชาเสือ ผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ และเจ้าหน้าที่ลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ ให้สำนักงานที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเป็นผู้จัดเก็บ

การแบ่งเงินบำรุงลูกเสือ เนื่องจากการลูกเสือของชาติ มีองค์การบริหารหลักเพียงองค์เดียว คือ คณะลูกเสือแห่งชาติ เมื่อองค์ระดับสถานศึกษาหรือโรงเรียน เก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือประจำปีแล้ว ก็แบ่งเงินค่าบำรุงไปช่วยเหลือองค์ระดับต่าง ๆ ด้วยความเสียสละ และถือว่าเป็นภาระหน้าที่ต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้นคณะลูกเสือแห่งชาติจึงได้กำหนดข้อปฏิบัติการแบ่งเงินบำรุงลูกเสือ ดังนี้

1. ตามข้อบังคับของสมาคมลูกเสือโลก คณะลูกเสือแห่งชาติจะต้องเสียเงินค่าบำรุงให้แก่สำนักงานลูกเสือโลก ตามจำนวนลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ ในอัตราคนหนึ่งปีละประมาณ 50 สตางค์ เงินยอดนี้ให้กองลูกเสือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และจังหวัดรวบรวมส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เพื่อใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวกับการลูกเสือโลก เช่น เก็บเงินค่าบำรุงลูกเสือคนละ 5 บาท ก็ให้หักคนละ 50 สตางค์ คงเหลือ 4.50 บาท ให้แบ่งใช้จ่ายในองค์รูลูกเสือระดับต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

2. ให้แบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือที่เหลือจากข้อ 1 คือ คนละ 4.50 บาท แล้วดำเนินการดังนี้

2.1 กองลูกเสือที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ดำเนินการแบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ ดังนี้

2.1.1 การแบ่งเงินบำรุงลูกเสือของกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

2.1.2 การแบ่งเงินค่าบำรุงลูกเสือของกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ

2.1.3 การแบ่งเงินบำรุงลูกเสือของกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อเทศบาล

2.1.4 การแบ่งเงินบำรุงของกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่อจังหวัด

การนำส่งเงินบำรุงลูกเสือ

1. เงินค่าบำรุงของกองลูกเสือที่ขึ้นตรงต่ออำเภอ เทศบาล หรือจังหวัด ให้กลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือนำส่งอำเภอ เทศบาล หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี

2. สำหรับกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือนำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

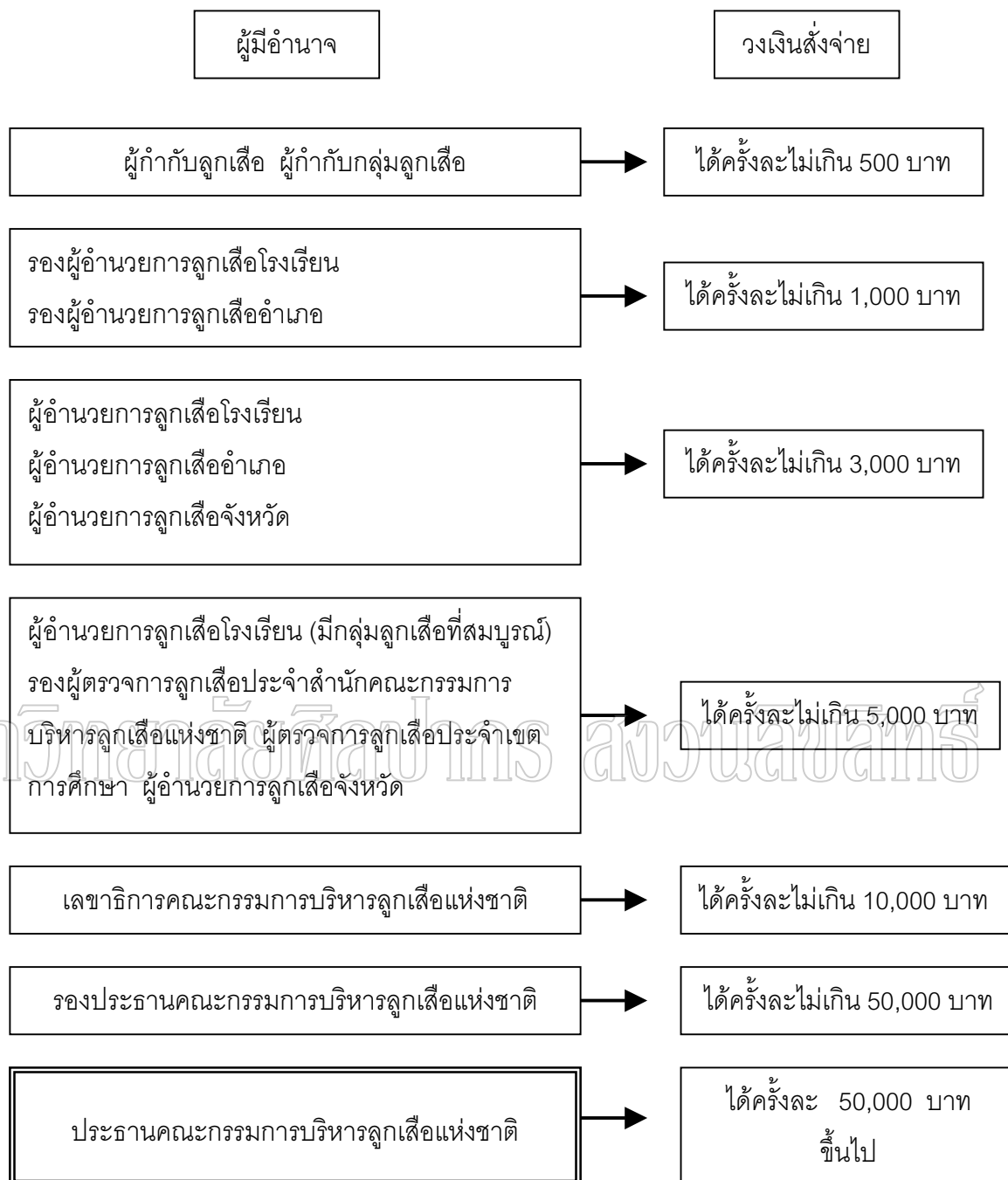
ทั้งนี้ ให้กลุ่มหรือกองลูกเสือหักเงินค่าบำรุงลูกเสือ ที่เป็นส่วนของตนไว้ก่อน แล้วส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือไปให้องค์กรที่ตนสังกัดตามลำดับ ในนามของหน่วยลูกเสือโรงเรียน และให้องค์กรที่รับเงินค่าบำรุงลูกเสือ ในส่วนที่เป็นสิทธิ์ที่ได้รับแล้วออกใบเสร็จรับเงินให้ (ลส.19) ทุกครั้ง ถ้าหากสถานศึกษาได้ส่งเงินค่าบำรุงลูกเสือ ไปยังต้นสังกัดแล้วไม่ได้รับใบเสร็จรับเงินคืนกลับ ให้ติดตามทวงถามต่อไปด้วย

3. เงินค่าบำรุงลูกเสือที่อำเภอได้รับจากกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ ให้อำเภอหักส่วนที่เป็นของอำเภอไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่งจังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้ส่งให้เขตการศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป ส่วนเงินค่าบำรุงที่เทศบาลได้รับจากกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ ให้สำนักงานเทศบาลหักส่วนที่เป็นของตนไว้ก่อน ส่วนที่เหลือให้นำส่ง สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติต่อไป

หลักการจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ การจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ ต้องจ่ายตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมลูกเสือ
2. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและลูกเสือ
3. เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือ และเอกสารเกี่ยวกับลูกเสือ
4. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ

ผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท อำนาจสั่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ได้กำหนดให้ผู้ที่มิตำแหน่งทางลูกเสือ ตามแผนภูมิข้างล่างนี้ เป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินบำรุงลูกเสือ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แสดงผู้มีอำนาจส่งจ่ายเงินลูกเสือทุกประเภท

ที่มา : พรพนชัย เจนนพกาญจน์, “การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา,” เอกสารหมายเลข 18 / 2543. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5, 2543. (ัดสำเนา)

สถานศึกษาใดที่ดำเนินการเก็บรักษาและการเบิกจ่ายเงิน ตามข้อบังคับ คณะลูกเสือแห่งชาติ ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวข้างต้น เป็นผู้ส่งจ่ายได้ตามระเบียบ และเงินที่กลุ่ม หรือกองลูกเสือฝากไว้ ณ ธนาคารหรือสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ หรือจังหวัด ให้ผู้มีอำนาจ ส่งจ่ายดังกล่าว เป็นผู้ส่งจ่ายในลักษณะเงินฝากถอนคืน ในกรณีนี้สถานศึกษาบางแห่งอาจ ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ ในลักษณะเงินนอกงบประมาณตามระเบียบของกระทรวง ศึกษาธิการได้โดยอนุโลม ส่วนใบเสร็จรับเงินและแบบพิมพ์ต่าง ๆ ให้ใช้ตามที่กำหนด

ทรัพย์สินเมื่อยุบกองลูกเสือ

การส่งยุบกลุ่มลูกเสือหรือกองลูกเสือ เป็นอำนาจของเลขาธิการคณะกรรมการ บริหารลูกเสือแห่งชาติ หรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัดแล้วแต่กรณี ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง

1. สถานที่ตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือล้มเลิก หรือปรากฏภายหลังว่าเป็นสถานที่อัน ไม่สมควร
2. ทำการฝึกและอบรมลูกเสือในทางที่ไม่ตรง หรือขัดกับหลักการและวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ
3. ลูกเสือในกลุ่มหรือกองลูกเสือ พากันประพฤติชั่ว เป็นเหตุนำมาซึ่งความ เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติคุณของคณะลูกเสือแห่งชาติ

4. จำนวนลูกเสือ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือไม่พอที่จะดำรงเป็นกลุ่มหรือกองลูกเสือ ต่อไปได้ ทั้งนี้ภายในเวลาที่กำหนดให้ตามสมควร

ดังนั้น เมื่อมีการยุบกลุ่มหรือกองลูกเสือ ในกรณีของลูกเสือยุบหรือเลิกกิจการ ให้บรรดาทรัพย์สินของกองลูกเสือ นั้น ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สังเวียน อ่อนแก้ว ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานลูกเสือตามความคาดหวังและ การปฏิบัติจริงของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา มีการปฏิบัติงานตาม กระบวนการบริหารงานลูกเสือในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติด้านการใช้อิทธิพลมีการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจสั่งการและลำดับ สุดท้าย คือ ด้านการประเมินผล สำหรับปัญหาในด้านการบริหารงานลูกเสือพบว่า กรณีที่ทำให้เกิดปัญหาในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการตัดสินใจสั่งการคือ บุคลากรไม่ผ่านการอบรมวิชา ลูกเสือ บุคลากรมีจำนวนน้อย ขาดข้อมูล และระเบียบปฏิบัติไม่ชัดเจน ด้านการวางแผนคือ ไม่ปฏิบัติตามแผน ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากรในการวางแผน และไม่มีกรวางแผนล่วงหน้า

ด้านการจัดองค์การคือ บุคลากรมีจำนวนจำกัด ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญ และขั้นตอนการเปิดประชุมกองมีความยุ่งยาก ด้านการติดต่อสื่อสาร คือ ขาดอุปกรณ์การสื่อสาร ขาดการประชาสัมพันธ์ ประชาชนขาดความสนใจ และขาดงบประมาณสนับสนุน ด้านการใช้อิทธิพลคือ ไม่เห็นประโยชน์ของลูกเสือ บุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถ อำนาจของผู้บริหารมีขอบเขตจำกัด บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือ ด้านการประสานงานคือ ขาดทรัพยากร ขาดงบประมาณสนับสนุน ขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น และผู้บริหารงานระดับสูงไม่เห็นความสำคัญ ด้านการประเมินผล คือ ไม่มีการประเมินผล ไม่มีรูปแบบการประเมินผล ไม่เห็นความสำคัญของการประเมินผล และไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน

2. ความคาดหวังกับการปฏิบัติจริง ในการบริหารงานลูกเสือของผู้บริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง

3. การบริหารงานลูกเสือตามความคาดหวัง ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา วุฒิทางลูกเสือ ประสบการณ์ด้านบริหารและประสบการณ์ด้านลูกเสือ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การบริหารงานลูกเสือตามการปฏิบัติจริง ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา วุฒิทางลูกเสือ ประสบการณ์ด้านบริหารและประสบการณ์ด้านลูกเสือ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05³²

สมบัติ เดชบำรุง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ความจำเป็นในการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในหน่วยงานต่าง ๆ ยังมีความจำเป็นอยู่มาก เนื่องจากครูผู้สอนลูกเสือในโรงเรียนต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ จึงจะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับหรือรองผู้กำกับลูกเสือได้ ฉะนั้นความจำเป็นของหน่วยงานในการพัฒนาคนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง³³

³²สังเวียน อ่อนแก้ว, “การบริหารงานลูกเสือตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2536), ง.

³³สมบัติ เดชบำรุง, “การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), 191.

บุญส่ง แป้นน้อย ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้กำกับลูกเสือ – เนตรนารีที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน จึงทำให้การบริหารและการพัฒนาพัฒนาบุคลากรไม่สามารถจะทำให้ทัดเทียมกันได้ การจัดกิจกรรมและหลักสูตรก็จำเป็นต้องทำไปตามสภาพของท้องถิ่นและศักยภาพของตนเอง การบริหารทรัพยากรและการเงินก็ต้องดำเนินไปตามที่โรงเรียนแต่ละขนาดมีอยู่ และจากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตรมัธยมศึกษา 2521 โรงเรียนทุกขนาดจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารีทุกชั้น โดยไม่มีงบประมาณสนับสนุน ทั้ง ๆ ที่การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารีนั้นจำเป็นต้องใช้เงินเช่นเดียวกับกิจกรรมการสอนวิชาอื่น ๆ แต่งบประมาณที่นำมาบริหารกิจกรรม การเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารีนั้น ส่วนใหญ่จะได้รับการสนับสนุนมาจากเงิน บำรุงลูกเสือ จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่ได้เปรียบโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก³⁴

อันนี้ ณ ระนอง ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 90 คน และหัวหน้าหมวดกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 90 คน รวม 180 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามทักษะที่มีต่อการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือ 6 ด้าน คือ การกำหนดอุดมการณ์และวัตถุประสงค์การจัดตั้งองค์การ พัฒนาหลักสูตร การจัดสรรทรัพยากร และการประชาสัมพันธ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้บริหารกิจกรรมลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีความเห็นต่อการพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือโดยรวมทั้ง 6 ด้าน ในระดับเห็นด้วยมาก

³⁴บุญส่ง แป้นน้อย, “ทักษะของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครศรีอยุธยา” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539), 96.

2. ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดกิจกรรมลูกเสือ มีความเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมลูกเสือไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดสรรทรัพยากร มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารกิจกรรม ลูกเสือ โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีความเห็นด้วยต่อการกำหนด อุดมการณ์และวัตถุประสงค์ การจัดตั้งองค์การ การพัฒนาหลักสูตร การจัดสรรทรัพยากร และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งล้วนแต่เป็นหลักในการบริหารที่มีความจำเป็น และยอมรับว่าการ พัฒนาหลักสูตรและการจัดสรรทรัพยากรเป็นปัญหาใหญ่ ที่ทั้งผู้บริหารและหัวหน้าหมวดกิจกรรม มีความเห็นแตกต่างกัน³⁵

บุญสิน ไสยอด ได้ทำการวิจัย ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ตาม ทักษะของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7 สรุปปัญหาคือ

ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ ด้านการวางแผน มีปัญหาเรื่อง เงินบำรุงกองลูกเสือ ไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และการพัฒนากิจกรรมลูกเสือมีน้อย ด้านการ จัดองค์กร มีปัญหาเรื่องห้องปฏิบัติการทางกิจกรรมลูกเสือไม่เพียงพอ และขาดผู้เชี่ยวชาญภายนอกช่วยเหลือ ด้านการจัดบุคลากร มีปัญหาเรื่อง ผู้กำกับลูกเสือขาดการศึกษาดูงานกอง ลูกเสืออื่น ๆ และมีงานประจำอื่นมาก ด้านการอำนวยความสะดวก มีปัญหาเรื่อง ผู้กำกับขาด ประสบการณ์ในการจัดทำคู่มือ เอกสารต่าง ๆ และลูกเสือขาดแรงจูงใจเรียนเพื่อสอบรับ เครื่องหมายวิชาพิเศษ ด้านการควบคุม มีปัญหาเรื่องผู้กำกับไม่ได้รับคำแนะนำจากศึกษา นิเทศก์ และขาดการเอาใจใส่จากผู้ชำนาญในกองลูกเสือเดียวกัน

ส่วนการเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือพบว่า ด้านการวางแผน โรงเรียน ทุกขนาดมีปัญหาไม่ต่างกันในรายด้าน ส่วนรายข้อที่ต่างกันคือ เรื่องให้ความสำคัญของการ พัฒนา ลูกเสือน้อยและเรื่องขาดการจัดกิจกรรมลูกเสือเพื่อชุมชน โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาด ใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้านการจัดองค์กร โรงเรียน ทุกขนาดมีปัญหาไม่แตกต่างกันในรายด้านส่วนรายข้อที่ต่างกัน คือ ขาดการประสานงานการวางแผน

³⁵ อัสณี ณ ระนอง, “การพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามทฤษฎีของผู้บริหาร ลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536), 104 -109.

แผนร่วมกัน และเรื่องให้ความสำคัญการพัฒนาของลูกเสือน้อย โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้านการจัดบุคลากร โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาไม่แตกต่างกันในรายด้านส่วนรายชื่อที่ต่างกันคือ บุคลากรของโรงเรียนไม่สนใจเป็น ผู้กำกับลูกเสือ และขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ด้านการอำนวยความสะดวก โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาไม่แตกต่างกันในรายด้านและรายชื่อ ด้านการควบคุม โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาไม่แตกต่างกันในรายด้าน ส่วนรายชื่อที่ต่างกัน คือ ขาดคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียนขาดความสนใจกิจกรรมลูกเสือ โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก³⁶

สรุป

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารที่ต้องมีความตระหนัก มีหลักการที่จะพัฒนากระบวนการลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ด้วยการฝึกอบรมให้แก่แก่นักเรียนชายและหญิงให้เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีสุข ดังนั้น การปรับปรุงการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร การจัดกิจกรรมและหลักสูตร และการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน จะต้องสอดคล้องกับกระบวนการทางลูกเสือ และตรงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ว่าด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มุ่งให้มีกระบวนการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับสภาพของสังคม และเศรษฐกิจในปัจจุบันมากที่สุด และยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และการสร้างขวัญกำลังใจที่ดี แก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี

³⁶บุญสิน ไสยอด, “ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญตามทฤษฎีของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2536), 104 - 106.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

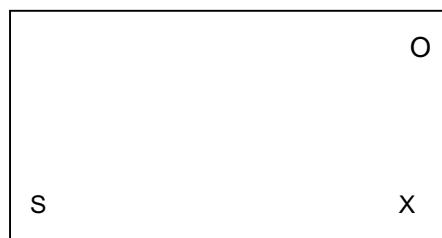
การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และเปรียบเทียบความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแบบแผนการวิจัย แบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการวัดครั้งหลังครั้งเดียว (The one shot non - experimental case study) เขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

S หมายถึง ประชากรที่ได้นำมาศึกษา

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จังหวัดราชบุรี จำนวน 54 คน โดยกลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูล

ตัวแปร

1. ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคือ อายุ , เพศ และ วุฒิทางลูกเสือ

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ประกอบด้วยการบริหาร 3 ด้านดังนี้

2.1 ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การประชุมชี้แจงนโยบายให้ชัดเจน มีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมลูกเสือร่วมกับผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้ได้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับสูงขึ้น มีการติดตามนิเทศ ประเมินผลการดำเนินการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีการให้ขวัญกำลังใจพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ แก่ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีผลงานการจัดกิจกรรมลูกเสือและเสี่ยสละ เป็นวิทยากรให้กับโรงเรียนอื่นและจังหวัด

2.2 การจัดกิจกรรมและหลักสูตร หมายถึง มีการประชุมผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ เพื่อวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การใช้แผนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและสนองความต้องการของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการนำเอานวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มุ่งพัฒนานิสัย ความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนกล้าแสดงออกในด้านการบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือสังคม และใช้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นที่มีประสบการณ์มาร่วมจัดกิจกรรม

2.3 การจัดสรรทรัพยากรและการเงิน หมายถึง การแสวงหาวัสดุ บุคคล อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และการเงินมาสนับสนุนให้สามารถบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในด้านการรวบรวมผลงานและสื่ออุปกรณ์การสอน การใช้ห้องสมุดและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาให้บริการ โดยมีเจ้าหน้าที่ลูกเสือเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่นให้การสนับสนุนงบประมาณและการจัดหาเงินอุดหนุน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ที่มีต่อการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบเป็นแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ในด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน โดยกำหนดระดับความคิดเห็นตามแนวคิดของ ไลเคิร์ต (Likert scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้¹

ระดับ 5 หมายถึง มีความคาดหวังหรือมีการปฏิบัติจริงในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความคาดหวังหรือมีการปฏิบัติจริงในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความคาดหวังหรือมีการปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความคาดหวังหรือมีการปฏิบัติจริงในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความคาดหวังหรือมีการปฏิบัติจริงในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษามาสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามจากการวิจัยของนายบุญส่ง แป้นน้อย เรื่องทัศนคติของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีที่มีต่อการบริหาร

¹วิเชียร เกตุสิงห์, “การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร,” ข่าวสารการวิจัยการศึกษา 18, 4 (2538) : 9.

กิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ – เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ที่ได้เก็บข้อมูลจริง

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการลูกเสือ การวัดผลประเมินผล และภาษาไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบและแก้ไขความสมบูรณ์ ดังนี้

1. นายพรพนชัย เจนนพกาญจน์ ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เขตการศึกษา 5
2. นายธีรศักดิ์ อุ่ณอามย์เลิศ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

3. ดร.จันทนา นนทิกกร ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับ ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนแคทรายวิทยา จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาวิเคราะห์ข้อมูล และปรับปรุงแก้ไขและคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แอลฟา (α) (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)² ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น .85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล โดยชี้แจงจุดประสงค์ของการทำวิจัย ให้ผู้บริหารโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ทราบ เพื่อขออนุญาตและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลแล้วแจกแจงนับตามความถี่ (f) และค่าร้อยละ (percentage)

²Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publisher, 1974), 161.

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

3. วิเคราะห์ระดับความคาดหวังและการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓ โดยนำคะแนนทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย (μ) นำค่าเฉลี่ยมาแปลผลโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้³

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.25 หมายถึง มีความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.26 - 3.74 หมายถึง มีความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.75 - 5.00 หมายถึง มีความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในระดับมาก

4. การหาค่าความแตกต่างระหว่างความคาดหวังกับการปฏิบัติจริง ของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓ ในด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรการเงิน ใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (μ)

5. วิเคราะห์เนื้อหาการบริหารและความต้องต้องการในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓ ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน จากคำถามแบบปลายเปิด โดยเรียบเรียงเนื้อหาตามความถี่ (f) และวิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ (%)

³วิเชียร เกตุสิงห์, “การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร,” ข่าวสารการวิจัยการศึกษา 18, 4 (2538) : 9.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของผู้กำกับ ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรม ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ 3 ด้านคือ ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดหมดของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมการเรียน การสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ในโรงเรียน ราษฎรอำเภอรูปถัมภ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนราษฎรอำเภอรูปถัมภ์ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มาวิเคราะห์ และเสนอผลการวิเคราะห์ โดยตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งจำแนกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญ
รุ่นใหญ่

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ เพศ วุฒิต่าง ลูกเสือและประสบการณ์ด้านลูกเสือ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	12	22.22
2. หญิง	42	77.78
รวม	54	100
อายุ		
1. ไม่เกิน 25 ปี	2	3.70
2. 26 ปี - 35 ปี	6	11.11
3. 36 ปี - 45 ปี	28	51.85
4. 46 ปี ขึ้นไป	18	33.34
รวม	54	100
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	3.70
2. ปริญญาตรี	51	94.45
3. ปริญญาโท	1	1.85
รวม	54	100
วุฒิต่างลูกเสือ		
1. B.T.C สามัญรุ่นใหญ่	34	62.96
2. A.T.C สามัญรุ่นใหญ่	18	33.34
3. A.L.T (3 ท่อน)	2	3.70
4. L.T (4 ท่อน)	-	-
รวม	54	100

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ด้านลูกเสือ		
1. ไม่เกิน 5 ปี	26	48.15
2. 6 ปี - 10 ปี	4	7.41
3. 11 ปี - 15 ปี	12	22.22
4. 16 ปี - 20 ปี	8	14.87
5. 21 ปี ขึ้นไป	4	7.41
รวม	54	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และ เป็นหญิง จำนวน 42 คิดเป็นร้อยละ 77.78 บุคลากรส่วนใหญ่มีอายุ 36 - 45 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85 รองลงมาได้แก่อายุ 46 ปี ขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 และน้อยที่สุด มีอายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 บุคลากรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 94.45 รองลงมาเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 และน้อยที่สุดในระดับ ปริญญาโท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.85 บุคลากรที่มีวุฒิทางลูกเสือชั้น B.T.C สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 62.96 รองลงมาชั้น A.T.C สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 และน้อยที่สุดชั้น A.L.T (3 ท่อน) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.70 บุคลากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านลูกเสือ ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 48.15 รองลงมา มีประสบการณ์ 11 - 15 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และน้อยที่สุดมีประสบการณ์ 6 - 10 ปี จำนวน 4 คน

ตอนที่ 2

ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง

การวิเคราะห์ความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4 - 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ทั้ง 3 ด้าน

การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่	ระดับความคาดหวัง			ระดับการปฏิบัติจริง		
	μ	δ	ความ หมาย	μ	δ	ความ หมาย
1. ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร	4.18	.55	มาก	3.16	.66	ปาน กลาง
2. ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร	4.15	.62	มาก	3.10	.67	ปาน กลาง
3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน	4.08	.70	มาก	2.92	.88	ปาน กลาง
รวม	4.14	.59	มาก	3.07	.68	ปาน กลาง

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$, $\delta = .59$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.18$, $\delta = .55$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ($\mu = 4.15$, $\delta = .62$) และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ($\mu = 4.08$, $\delta = .70$)

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติจริง พบว่าทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.07$, $\delta = .68$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.16$, $\delta = .66$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรม และหลักสูตร ($\mu = 3.10$, $\delta = .67$) และน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ($\mu = 2.92$, $\delta = .88$)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ทั้ง 3 ด้าน แล้ว จะพบว่า ค่าเฉลี่ยความคาดหวัง ($\mu = 4.14$, $\delta = .59$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติจริง ($\mu = 3.07$, $\delta = .68$)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 5 ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน
ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร

ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	ระดับความคาดหวัง			ระดับการปฏิบัติจริง		
	μ	δ	ความหมาย	μ	δ	ความหมาย
1. มีการประชุมชี้แจงนโยบายการจัดกิจกรรมลูกเสือของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ผู้กำกับลูกเสือทราบ	4.17	.77	มาก	2.83	.84	ปานกลาง
2. ฝ่ายบริหารและผู้กำกับลูกเสือมีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมลูกเสือร่วมกัน	4.02	.81	มาก	2.98	.90	ปานกลาง
3. ยึดวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักในการวางแผน	4.37	.71	มาก	3.37	.81	ปานกลาง
4. มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการเรียนการสอนลูกเสือ	4.20	.76	มาก	3.28	.74	ปานกลาง
5. โครงการหรือแผนการปฏิบัติงานมีความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม	4.28	.74	มาก	3.54	.94	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีผู้กำกับที่ผ่านการฝึกอบรมลูกเสือเพียงพอกับการเรียนการสอน	4.31	.86	มาก	3.65	.91	ปานกลาง
7. ผู้กำกับลูกเสือได้รับมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือเหมาะสมกับความถนัดและความสามารถ	4.24	.73	มาก	3.37	.78	ปานกลาง
8. ให้ความสำคัญกับประสบการณ์หรือความชำนาญของผู้บังคับบัญชา	4.22	.69	มาก	3.37	.88	ปานกลาง
9. การส่งเสริมการประชุมนายหมู่ลูกเสือเพื่อหาแนวคิดร่วมกันในการบริหารกองลูก	4.06	.71	มาก	2.65	.78	ปานกลาง
10. ระดมความคิดเห็นและจัดให้มีที่ปรึกษาประจำกิจกรรม เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน	4.22	.74	มาก	3.28	.90	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร	ระดับความคาดหวัง			ระดับการปฏิบัติจริง		
	μ	δ	ความหมาย	μ	δ	ความหมาย
11. มีปฏิทินงานผู้กำกับลูกเสือ – เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และสามารถนำไปปฏิบัติได้	4.31	.70	มาก	3.35	.84	ปานกลาง
12. มีการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดส่งครู เข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในแต่ละประเภท	4.28	.68	มาก	3.59	.90	ปานกลาง
13. จัดทำเอกสารเพื่อให้บุคลากรทราบบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.02	.79	มาก	2.70	.98	ปานกลาง
14. มีการส่งเสริมผู้กำกับลูกเสือให้จัดทำผลงานทางลูกเสือ เป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ	4.02	.88	มาก	2.78	.88	ปานกลาง
15. มีการส่งเสริมผู้กำกับลูกเสือให้จัดนำความรู้ที่ได้จากการอบรม ประชุมสัมมนา เผยแพร่แก่ครูในโรงเรียน	4.00	.87	มาก	2.69	.97	ปานกลาง
รวม	4.18	.55	มาก	3.16	.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ตามความคาดหวังพบว่า ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$, $\delta = .55$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่าการยึดวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลักในการวางแผนอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.37$, $\delta = .71$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีผู้กำกับที่ผ่านการฝึกอบรมลูกเสือเพียงพอกับการเรียนการสอน ($\mu = 4.31$, $\delta = .86$) และลำดับสุดท้ายคือ มีการส่งเสริมผู้กำกับลูกเสือให้จัดนำความรู้ที่ได้จากการอบรม ประชุมสัมมนาเผยแพร่แก่ครูในโรงเรียน ($\mu = 4.00$, $\delta = .87$)

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติจริง พบว่าด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.16$, $\delta = .66$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า โรงเรียนมีผู้กำกับที่ผ่านการฝึกอบรมลูกเสือเพียงพอกับการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 3.65$, $\delta = .91$) รองลงมาคือ มีการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดส่งครูเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในแต่ละประเภท ($\mu = 3.59$, $\delta = .95$) และลำดับสุดท้ายคือ มีการส่งเสริมการประชุมนายหมู่ลูกเสือ เพื่อหาแนวคิดร่วมกันในการบริหารกองลูกเสือ ($\mu = 2.65$, $\delta = .78$)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 6 ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน
ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร

ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร	ระดับความคาดหวัง			ระดับการปฏิบัติจริง		
	μ	δ	ความหมาย	μ	δ	ความหมาย
1. วิชาลูกเสือที่จัดสอบเหมาะสมกับเวลาที่หลักสูตรกำหนด	4.15	.86	มาก	3.24	.95	ปานกลาง
2. ผู้กำกับลูกเสือในการใช้แผนการสอนประกอบการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ	4.26	.71	มาก	3.22	.86	ปานกลาง
3. ผู้กำกับลูกเสือจัดกิจกรรมที่รับผิดชอบได้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	4.28	.66	มาก	3.28	.76	ปานกลาง
4. ผู้กำกับลูกเสือจัดทำแฟ้มข้อมูลลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เป็นรายบุคคล	3.93	.89	มาก	2.43	.90	ปานกลาง
5. มีการใช้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นที่มีประสบการณ์และความสามารถร่วมจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่	4.02	.76	มาก	2.74	.97	ปานกลาง
6. ผู้กำกับลูกเสือใช้ข้อมูลและเอกสารประกอบหลักสูตรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ	4.22	.74	มาก	3.02	.84	ปานกลาง
7. ผู้กำกับผลิตสื่อการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแผนการสอนลูกเสือ	4.09	.81	มาก	2.96	.95	ปานกลาง
8. มีการเน้นกิจกรรมภาคปฏิบัติของลูกเสือที่มุ่งพัฒนานิสัย ความมีวินัย คุณธรรมจริยธรรมตลอดทั้งการบำเพ็ญประโยชน์	4.28	.74	มาก	3.26	.76	ปานกลาง
9. มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.13	.78	มาก	2.96	.87	ปานกลาง
10. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำ การกล้าแสดงออก	4.39	.71	มาก	3.54	.93	ปานกลาง
11. มีการวัดผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.39	.68	มาก	3.63	.90	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร	ระดับความคาดหวัง			ระดับการปฏิบัติจริง		
	μ	δ	ความหมาย	μ	δ	ความหมาย
12. มีการประชุมเพื่อประเมินการเรียนการสอนลูกเสือสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	4.06	.76	มาก	3.06	.92	ปานกลาง
13. มีการนิเทศและติดตามผลปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนงาน	4.06	.79	มาก	3.04	.88	ปานกลาง
14. ในการประเมินผลงานมีการประเมินกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน	4.11	.82	มาก	2.98	.87	ปานกลาง
15. มีการติดตามผลการจัดกิจกรรมลูกเสือตามระบบสายงาน	3.94	.83	มาก	3.17	.86	ปานกลาง
รวม	4.15	.62	มาก	3.10	.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการบริหารกิจกรรมการเรียน

การสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ตามความคาดหวังพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$, $\delta = .62$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำ การกล้าแสดงออก อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.39$, $\delta = .71$) รองลงมา คือ มีการวัดผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ($\mu = 4.39$, $\delta = .68$) และลำดับสุดท้าย คือ ผู้กำกับลูกเสือจัดทำแฟ้มข้อมูลลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เป็นรายบุคคล ($\mu = 3.93$, $\delta = .89$)

ส่วนความความคิดเห็นในการปฏิบัติจริงพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.10$, $\delta = .67$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า มีการวัดผลการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.63$, $\delta = .90$) รองลงมา คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเป็น ผู้นำ การกล้าแสดงออก ($\mu = 3.54$, $\delta = .93$) ลำดับสุดท้าย คือ ผู้กำกับลูกเสือจัดทำแฟ้มข้อมูลลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เป็นรายบุคคล ($\mu = 2.43$, $\delta = .90$)

ตารางที่ 7 ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอน
ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน	ระดับความคาดหวัง			ระดับการปฏิบัติจริง		
	μ	δ	ความหมาย	μ	δ	ความหมาย
1. มีการจัดหาวัสดุให้ผู้กำกับลูกเสือนำไปเป็นสื่อการเรียนการสอนลูกเสืออย่างเพียงพอ	4.13	.78	มาก	2.98	.71	ปานกลาง
2. จัดระบบการใช้ บำรุงรักษาอุปกรณ์และทรัพย์สินของกองลูกเสืออย่างเหมาะสม	4.02	.90	มาก	2.81	.66	ปานกลาง
3. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้กำกับลูกเสือผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้	4.02	.84	มาก	2.91	.89	ปานกลาง
4. มีการปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอนกิจกรรมลูกเสือให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	4.06	.90	มาก	2.98	.76	ปานกลาง
5. การติดต่อสื่อสารงานลูกเสือในโรงเรียนเป็นระบบและมีความชัดเจน	4.09	.81	มาก	2.83	.74	ปานกลาง
6. จัดทำบัญชีรับ - จ่าย เงินของกองลูกเสือเป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้	4.30	.74	มาก	3.28	.81	ปานกลาง
7. มีการสนับสนุนงบประมาณนอกเหนือเงินบำรุงลูกเสือ สำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์วิชาลูกเสือ	4.15	.94	มาก	3.07	.74	ปานกลาง
8. มีการวางแผนจัดโครงการหาเงินสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือจากบุคคลทั่วไป	3.81	.91	มาก	2.69	.90	ปานกลาง
9. ผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือมีการประชุมวางแผนการใช้เงินลูกเสือร่วมกัน	4.00	.78	มาก	2.74	.84	ปานกลาง
10. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ	4.20	.88	มาก	3.50	.90	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน	ระดับความคาดหวัง			ระดับการปฏิบัติจริง		
	μ	δ	ความหมาย	μ	δ	ความหมาย
11. มีการสรุปรายงานการใช้จ่ายเงินบำรุงลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ	4.13	.91	มาก	3.02	.98	ปานกลาง
12. มีการสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการระดมทุนสำหรับใช้ในกิจกรรมลูกเสือ	3.89	.84	มาก	2.22	.88	น้อย
13. มีการตั้งงบประมาณสนับสนุนจากฝึกรอบรมผู้กำกับลูกเสือเป็นการประจำทุกปี	4.20	.83	มาก	3.06	.89	ปานกลาง
14. มีการใช้ผลการประเมินเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงแผนการเงินลูกเสือในโรงเรียนต่อไป	4.09	.73	มาก	2.85	.90	ปานกลาง
รวม	4.08	.70	มาก	2.92	.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังพบว่า ในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ พบว่าด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\delta = .70$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า จัดทำบัญชีรับ - จ่าย เงินของกองลูกเสือเป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 4.30$, $\delta = .74$) รองลงมา คือ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ ($\mu = 4.20$, $\delta = .88$) และลำดับสุดท้าย คือ มีการวางแผนจัดโครงการหาเงินสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือจากบุคคลทั่วไป ($\mu = 3.81$, $\delta = .91$)

ส่วนความคิดเห็นในการปฏิบัติจริง พบว่าด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.92$, $\delta = .88$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านจะพบว่า มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินลูกเสือ อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\mu = 3.50$, $\delta = .90$) รองลงมา คือ จัดทำบัญชีรับ - จ่าย เงินของกองลูกเสือเป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้ ($\mu = 3.28$, $\delta = .81$) และลำดับสุดท้าย คือ มีการสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการระดมทุนสำหรับใช้ในกิจกรรมลูกเสือ ($\mu = 2.22$, $\delta = .88$)

ตอนที่ 3
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 38 คน ให้ความคิดเห็นจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

ตารางที่ 8 ค่าร้อยละของความต้องการผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

ความคิดเห็น	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร		
1. การเปิดโอกาสให้ร่วมทำแผนดำเนินการโดยเท่าเทียมกัน	36	94.74
2. ต้องการให้มีการสนับสนุนในการเข้ารับการอบรมทุกครั้ง	32	84.21
ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร		
1. การจัดกิจกรรมการสอนมีความสอดคล้องกับหลักสูตร	30	78.95
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรนิเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	28	73.68
ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน		
1. มีการจัดสรรงบประมาณให้ความช่วยเหลือแต่ละระดับชั้น	35	92.11
2. จัดหาอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่	34	89.47

จากตารางที่ 8 ความต้องการเกี่ยวกับบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ สรุปได้ดังนี้

- ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร พบว่า

1. การเปิดโอกาสให้ร่วมทำแผนดำเนินการโดยเท่าเทียมกัน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 94.74 จากประชากร 38 คน

2. ต้องการให้มีการสนับสนุนในการเข้ารับการอบรมทุกครั้ง จำนวน 32 คน
คิดเป็นร้อยละ 84.21 จากจำนวนประชากร 38 คน
 - ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร
 1. การจัดกิจกรรมการสอนมีความสอดคล้องกับหลักสูตร จำนวน 30 คน
คิดเป็นร้อยละ 78.95 จากจำนวนประชากร 38 คน
 2. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีเทศ ติดตามการจัดกิจกรรมหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ
จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 73.68 จากจำนวนประชากร 38 คน
 - ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน
 1. มีการจัดสรรงบประมาณให้ความช่วยเหลือแต่ละระดับชั้น จำนวน 35 คน
คิดเป็นร้อยละ 92.11 จากจำนวนประชากร 38 คน
 2. จัดหาอุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 จากจำนวนประชากร 38 คน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อมุ่งศึกษา การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ โดยการนำหลักการบริหารกิจกรรมของลูกเสือ-เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ที่กำหนดให้ปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาและปรับปรุงการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ของ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามของ บุญส่ง แป้นน้อย มาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษามีข้อค้นพบดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีวุฒิทางลูกเสือส่วนใหญ่ อยู่ในระดับขั้นความรู้เบื้องต้น และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านลูกเสือไม่เกิน 26 ปี

ความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน พบว่า ความคาดหวังเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ

จากมีการระดมความคิดเห็นและการจัดให้มีที่ปรึกษาประจำกิจกรรม เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน และมีการประชุมชี้แจงนโยบายการจัดกิจกรรมลูกเสือ กระทรวงศึกษาธิการให้ผู้กำกับลูกเสือทราบ และมีความคาดหวังน้อยที่สุด คือ การมีฝ่ายบริหารและผู้กำกับลูกเสือทำการวางแผนการดำเนินกิจกรรมลูกเสือร่วมกัน ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากการมีการประชุมเพื่อการประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือสม่ำเสมอ และมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน และมีระดับความคาดหวังน้อยที่สุด คือ มีการเน้นกิจกรรมการปฏิบัติของลูกเสือที่มุ่งพัฒนานิสัย ความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการบำเพ็ญจิตใจ และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากการมีการจัดระบบการใช้งบารุงรักษาอุปกรณ์ และทรัพย์สินของกองลูกเสืออย่างเหมาะสม และมีการสนับสนุนงบประมาณนอกเหนือเงินบำรุงลูกเสือ สำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์วิชาลูกเสือ และมีระดับความคาดหวังน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือมีการประชุมวางแผนการใช้งบการเงินลูกเสือร่วมกัน

การปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุดตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากการจัดตั้งคณะกรรมการ การพัฒนาการเรียนการสอนลูกเสือ และการที่ผู้กำกับลูกเสือได้รับมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือเหมาะสมกับความถนัดและความสามารถ และมีระดับการปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ มีปฏิทินงานผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือและสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากการมีประชุมเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสืออย่างสม่ำเสมอ และวิชาลูกเสือที่จัดสอนเหมาะสมกับเวลาที่หลักสูตรกำหนดไว้ และมีระดับการปฏิบัติจริงน้อยที่สุดคือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำการกล้าแสดงออก - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในการบริหารการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน ในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้กำกับลูกเสือผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้ และมีการวางแผนการจัดโครงการหาเงินสนับสนุนกิจกรรม ลูกเสือจากบุคคลทั่วไป และมีระดับการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด คือ มีการสรุปรายงานการใช้จ่ายเงินบำรุงลูกเสือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ

ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังและการปฏิบัติจริงแตกต่างกัน โดยความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง ทั้งภาพรวมและรายด้าน

ความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เรียงจากลำดับความต้องการสูงสุดไปหาต่ำสุดได้ดังนี้ ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ในภาพรวมมีความต้องการสูงสุดคือ เมื่อมีการมอบหมายให้รับผิดชอบแล้ว มีการมอบอำนาจในการตัดสินใจ และมีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือ มีการพิจารณาเป็นความดีความชอบกรณีพิเศษให้แก่ผู้กำกับ ลูกเสือ ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือได้ดี ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ในภาพรวมมีความต้องการสูงสุด คือมีการจัดบรรยากาศในการเรียนการสอน เพื่อให้สนองความต้องการของลูกเสือ - เนตรนารี และมีระดับความต้องการน้อยที่สุดคือ ให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือรายงานความก้าวหน้า และประเมินผลงานของตนเอง และด้านการสรรหาทรัพยากรและการเงิน ในภาพรวมมีความต้องการสูงสุดคือการวางแผนอาศัยข้อมูลและงบประมาณของโรงเรียนเป็นหลัก โรงเรียนมีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์การฝึกที่ใช้ฝึกการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และชี้แจงสิ่งที่เป็นปัญหาด้านการจัดสรรงบประมาณ หรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในกองลูกเสือได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว และมีระดับความต้องการน้อยที่สุด คือ มีงบประมาณในการส่งผู้กำกับลูกเสือเข้ารับการฝึกอบรมเพียงพอ มาซอร์โร (Maslow) มองความต้องการของมนุษย์เป็นลักษณะลำดับขั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด ซึ่งเมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้ตอบสนอง จะมีความต้องการอื่นในระดับสูงขึ้นไป

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังและการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่แล้ว สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความคาดหวังของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ส่วนใหญ่มีวุฒิทางลูกเสือชั้น B.T.C. สามัญรุ่นใหญ่ มีประสบการณ์ด้านลูกเสือไม่เกิน 5 ปี ดังนั้นเมื่อครูได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ เป็นผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่แล้วส่วนใหญ่ จึงมีความคาดหวังต่อการรับการพัฒนatanเองทางด้านลูกเสือ และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในระดับมาก ในส่วนรายด้านนั้น ด้านบริหารและพัฒนา

บุคลากร ให้ยึดวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก ในการวางแผนให้มีการประชุมชี้แจงนโยบายการจัดกิจกรรมลูกเสือของกระทรวงศึกษาธิการให้ผู้กำกับลูกเสือทราบ และให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการเรียนการสอนลูกเสือ มีการจัดทำปฏิทินงานผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ และผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จะต้องได้รับการพัฒนาผ่านการฝึกอบรมลูกเสือในขั้นสูงต่อไป ในด้านการปฏิบัติงานมีความคาดหวัง ว่าควรจะได้รับมอบหมายงานกิจกรรมลูกเสือที่เหมาะสมกับความถนัด และความสามารถของแต่ละคน เพื่อให้ใช้ประสบการณ์หรือความชำนาญ กับการจัดกิจกรรมลูกเสือได้ดี นอกจากนี้คาดหวังให้มีเอกสาร ตำรา สื่อและนวัตกรรมของลูกเสือเพียงพอกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ เกษมสิน ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการบริหารและการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า จะต้องยึดกระบวนการฝึกอบรม จะช่วยให้พัฒนาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานให้ไปในทางที่ดีได้ มีความรักงาน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมีความคิดริเริ่มปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตรมีความคาดหวังให้ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ว่าควรมีการประชุม เพื่อการประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือสม่ำเสมอ และควรมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำ การกล้าแสดงออก เป็นต้น นอกจากนี้ คาดหวังให้มีการนิเทศภายในและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนงานจัดทำแฟ้มข้อมูลลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่เป็นรายบุคคล และควรมีการประชุมทุกครั้ง เพื่อการประเมินผลการเรียนการสอนลูกเสือ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายสำคัญเร่งด่วน ประกาศให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับเรียนในโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ เช่น เมื่อปี พ.ศ. 2533 และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน คาดหวังว่าควรมีการจัดระบบรูปแบบของการบำรุงรักษาอุปกรณ์และทรัพย์สินของลูกเสือ อาจเนื่องจากอุปกรณ์ต่าง ๆ ของลูกเสือมีราคาสูง ประกอบกับงบประมาณการจัดซื้อแต่ละปีมีจำนวนน้อยมาก ดังนั้นจึงคาดหวังให้มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสถานที่ใช้งานได้ดี นอกจากนี้ควรมีการรับการสนับสนุนงบประมาณ นอกเหนือเงินบำรุงลูกเสือ สำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์วิชาลูกเสือ และจัดระบบการใช้ การบำรุงรักษาของลูกเสืออย่างเหมาะสมและคาดหวัง ให้มีการจัดตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเงินลูกเสือ โดยเฉพาะมีการสรุปรายงานการใช้จ่ายเงินบำรุงลูกเสือให้ผู้กำกับลูกเสือทราบเป็นระยะ โดยจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงินกองลูกเสือเป็นปัจจุบันและสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้คาดหวังให้มีการจัดตั้งงบประมาณสนับสนุน การฝึกอบรมให้ผู้กำกับลูกเสือเป็นประจำของทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไลเคิร์ท (Likert) กล่าวว่า การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้สมาชิกของกลุ่มมีความไว้วางใจกันในการปฏิบัติงานการแก้ปัญหา การวินิจฉัยสั่งการ

การวิจารณ์ความคิดเห็น ค่านิยม เป้าหมายต่าง ๆ ของกลุ่มผสมผสานกัน จึงน่าจะเป็นประโยชน์ ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ¹

การปฏิบัติจริงของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยเรียงจากด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน และด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากรตามลำดับ โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานสามัญจังหวัดราชบุรี มีขนาดเล็ก และได้รับงบประมาณการบริหารงานภายในโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอ กับการจัดสรรแบ่งตามความต้องการของแต่ละหมวดงานในโรงเรียน ในส่วนรายด้านนั้น ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ส่วนใหญ่มีความรู้และวุฒิทางลูกเสืออยู่ในขั้นความรู้เบื้องต้นทางโรงเรียนได้ให้การสนับสนุนบุคลากรในการอบรมไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดงบประมาณและยังไม่สามารถให้บริการด้านอุปกรณ์ ในการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย พึ่งทองหล่อ ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 2 - 5 และ 7 - 11 พบว่า ด้านผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหามากที่สุด คือไม่ได้จัดให้มีการอบรมให้ครูเข้าใจหลักสูตรชั้นภายในโรงเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหาที่สุดคือ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ และด้านการนิเทศหลักสูตรวิชาลูกเสือมีปัญหาที่สุดคือ ครูไม่ได้รับการช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแหล่งวิทยากรวิชาลูกเสือ ตระกูล ดอกบัว พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 อยู่ในระดับปานกลาง อาทิเช่น งานด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร นั้นมีการจัดโครงการหรือแผนการปฏิบัติการส่งผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เข้ารับการอบรมไม่เพียงพอ และเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฝ่ายบริหารและผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่รับผิดชอบงานลูกเสือไม่ได้มีการวางแผนปฏิบัติงานการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ร่วมกัน จึงมีการส่งเสริมการประชุม นายหมู่ลูกเสือบ่อยครั้ง เพื่อหาแนวคิดร่วมกันในบริหารงานลูกเสือ และการจัดทำปฏิทินงานของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ยังไม่ชัดเจน ตามวัน เวลาและสถานที่การจัดกิจกรรม

¹กิติมา ปรีดีดีลิก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2532), 28.

ลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่จะนำไปปฏิบัติตามแผน นอกจากนี้ยังขาดการจัดทำเอกสาร ตำรา สื่อ และนวัตกรรมทางลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เพื่อนำไปประกอบการปฏิบัติงานลูกเสือ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรสวรรค์ ธนัญญา ได้สำรวจทัศนคติของครู และนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ ที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือพบว่า ปัญหาที่สำคัญคือ ครูที่มีความรู้และทักษะในกิจกรรมลูกเสือมีน้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนลูกเสือ² และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สว่าง โอฬาริกบุตร ได้ศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4 พบว่า ปัญหาด้านการจัดบุคลากรอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ การอำนวยความสะดวก การควบคุม ด้านการวางแผน และด้านการจัดองค์การตามลำดับ และผู้บังคับบัญชาไม่มีความรู้ และขาดประสบการณ์ ในด้านการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารไม่สนใจ ขาดการบังคับบัญชาควบคุมอย่างจริงจัง โดยมอบให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดกิจกรรมและเจ้าหน้าที่ลูกเสือโรงเรียนควบคุมกันเอง ประสิทธิภาพการเรียนการสอน จึงไม่ประสบผลสำเร็จการบริหาร และการพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาขึ้น เพราะถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ภายในโรงเรียน

งานด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตรนั้น ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ มีความเข้าใจไม่ชัดเจนในการกำหนด และใช้แผนการสอนกิจกรรมลูกเสือ ที่ตนรับผิดชอบ จึงจัดได้ไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ที่ต้องใช้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นที่มีประสบการณ์และความสามารถร่วมจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ในโรงเรียน ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติเพื่อการพัฒนานิสัย ความมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม ตลอดทั้งการบำเพ็ญประโยชน์และสิ่งที่สำคัญ มีการนิเทศและติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ยังไม่ชัดเจนในรูปแบบของระบบการประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและส่งเสริมการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกายภาพ ชุ่ม ได้ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยในด้านผู้บริหาร คือ การกำหนดความรับผิดชอบงานวิชาลูกเสือให้เหมาะสมกับวุฒิ

²พรสวรรค์ ธนัญญา , " การสำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), 64- 69 .

และประสบการณ์ของครูด้านครูผู้สอนวิชาลูกเสือ คือ ระเบียบวินัยของครูผู้สอนวิชาลูกเสือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนคือ การขาดแคลนตำราเรียน และหนังสือด้านประกอบการเรียน และด้านตัวนักเรียน คือการเห็นความสำคัญในการเรียนวิชาลูกเสือน้อย เมื่อเทียบกับวิชาอื่น³ และ สมบูรณ์ โดยด่วน ได้พบว่า ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจริงจั่ง⁴

ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงินนั้น ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ จะต้องปฏิบัติตามตำแหน่งครูผู้สอนวิชาสามัญ และยังต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้ในกรณีพิเศษ ซึ่งบางครั้งมีความเข้าใจไม่ชัดเจน ในการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงินของการลูกเสือให้เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบบัญชีได้ และผู้บริหารโรงเรียนกับผู้กำกับลูกเสือมีการประชุมบ่อยครั้ง ในการร่วมกันวางแผนการ ใช้เงินลูกเสือในโรงเรียน จึงมีการตั้งงบประมาณสนับสนุนการฝึกอบรมลูกเสือไม่ชัดเจน สมองความต้องการที่เหมาะสมกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ พลเดช ศรีบุญเรือง พบว่า มีปัญหาการจัดสรรทรัพยากรและงบการเงินบำรุง ลูกเสือ ควรปรับให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณสำหรับให้ ผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ได้ฝึกอบรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัลลิกา อายุวัฒน์ ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารลูกเสือในโรงเรียน ในทัศนะผู้บริหาร โรงเรียนเขตการศึกษา 7 พิษณุโลก พบว่าครูผู้สอนลูกเสือขาดความช่วยเหลือด้านการเงิน เพื่อการอบรมผู้บังคับบัญชา และการเงินเพื่อส่งเสริมการสอนลูกเสือ นักเรียนขาดความช่วยเหลือ

³ กระทรวงศึกษาธิการ , กรมวิชาการ , วิจัยบรรณนิทัศน์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2535) , 268.

⁴ สมบูรณ์ โดยด่วน , "ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ ระดับประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก , 2534) , 24 - 25.

ในเครื่องแบบและค่าบำรุง ลูกเสือ⁵ และอัสนีย์ ณ ระนอง ได้วิจัยพบว่า ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและมีอำนาจสั่งจ่ายเงิน หากผู้บริหารให้การสนับสนุนในงบประมาณ ทำให้การพัฒนากิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ก้าวหน้ามากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างความคาดหวังและการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร และด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน พบว่า ความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ขึ้นความถี่สูงขึ้น เพื่อสนองตอบตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ประกาศให้กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมบังคับเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ เมื่อปี พ.ศ. 2533 แต่ข่าวสารการฝึกอบรมยังมีไม่ทั่วถึง และการเปิดอบรมในแต่ละปีนั้นมีเพียงไม่กี่รุ่น จึงทำให้ความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมมีจำนวนมากขึ้น จึงสอดคล้องกับกิตติ พัชรวิชัย ที่ได้กล่าวไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม เรื่องการฝึกอบรมการศึกษานอกโรงเรียนว่า การพัฒนาองค์การจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากร วิธีการหนึ่งที่จะใช้สำหรับการพัฒนาบุคลากรคือ การฝึกอบรม เพราะโดยลำพังองค์การนั้น จะพัฒนาตนเองไม่ได้ถ้าขาดบุคลากร ที่มีคุณภาพ เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นการพัฒนาคนให้ไปพัฒนาองค์การต่อไป เพราะบุคคลที่ทำหน้าที่สอนลูกเสือในโรงเรียนต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือทุกคน จึงจะมีความรู้ความสามารถในการสอนลูกเสือในโรงเรียนได้ดี ตามแผนการสอนที่ได้กำหนดไว้ ตามทฤษฎีว่าด้วยการคาดหวังของ แนนเดอร์ และลอว์เลอร์ (Nadler and Lawler) คือ การคาดหวังเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น ซึ่งบุคคลจะมีพฤติกรรมอย่างไร จะขึ้นอยู่กับในใจเขามีการคาดหวังอย่างไรเกี่ยวกับผลที่ติดตามมา เช่น คนที่คาดหวังว่าถ้าเขามีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาจะได้รับการยกย่อง เขาก็จะตัดสินใจทำงานหนักขึ้น แต่ถ้าเขาคาดหวังว่าแม้มีการผลิตเพิ่มขึ้นเขาก็จะไม่ได้ประโยชน์อะไรเพิ่มขึ้นเลย เขาก็จะไม่ทุ่มเทให้กับงานเป็นพิเศษแต่อย่างใด ในด้านความพอใจหรือหรือคุณค่าของผลที่เกิดขึ้น ถ้าเขาคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นนั้นได้ก่อนให้เกิดความพอใจ หรือมีคุณค่าแก่เขาเพียงใด เช่น คนที่คาดหวังว่า ถ้าเขาทำงานหนักขึ้นเขา

⁵มัลลิกา อายุวัฒน์ , " ปัญหาการบริหารลูกเสือโรงเรียนในทัศนะผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษา 7 พิษณุโลก " (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก , 2535) , 11 - 53.

ก็จะได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ซึ่งจะสร้างความพอใจแก่เขามาก แต่ถ้าการทำงานหนักขึ้น ทำให้เขาได้ค่า
 ยกย่องชมเชย ซึ่งไม่ใช่เงินก็จะทำให้เขามีความพอใจน้อย และความคาดหวังเกี่ยวกับกำลัง
 ความพยายามกับผลการปฏิบัติงาน ความคาดหวังของบุคคลเกี่ยวกับความยุ่งยาก ในการ
 ปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้น ว่าจะปฏิบัติงาน
 ดังกล่าวนั้นหรือไม่⁶

สรุปผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการบริหารกิจกรรม
 กองลูกเสือควรจัดเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งคือการประเมินด้านการ
 พัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนากิจกรรมและด้านการจัดหาทรัพยากร การเงินของกองลูกเสือ
 โรงเรียน จะทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ กระบวนการจะเป็นตัวกำหนดขั้นตอนในการนำเสนอ
 เทคนิคต่าง ๆ ของการฝึกกิจกรรม ดังนั้นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการฝึกกิจกรรม ควรให้
 ความสำคัญในเรื่องของกระบวนการอย่างมาก ดังที่ สุรกุล เจนอบรม ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง
 นวัตกรรมศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า ในการฝึกกิจกรรมถ้าจะให้การฝึกกิจกรรมได้ผลดี ผู้ที่มี
 หน้าที่รับผิดชอบในการจัดการฝึกกิจกรรม ควรคำนึงถึงขั้นตอนของกระบวนการฝึกกิจกรรมเป็น
 ความสำเร็จ จึงจะทำให้ประสิทธิภาพของการฝึกกิจกรรมได้ผลดี

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากการวิจัยการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
 โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบต่าง ๆ
 มาวิเคราะห์ และมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยดังนี้

1. ด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร การประชุมในหมู่ลูกเสืออยู่ในระดับน้อย
 เนื่องจากผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ขาดประสบการณ์ จึงควรมีการส่งเสริมและ
 พัฒนาผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุม
 นายหมู่ลูกเสือ โดยการเข้ารับการศึกษาอบรม

⁶วิชย โถสุวรรณจินดา, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
 ธรรมนิติ, 2535), 67 - 69.

2. ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศและติดตามการจัดกิจกรรมและหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เพราะผู้บริหารไม่ให้ความสนใจและขาดประสบการณ์ในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและหลักสูตรของลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่อยู่ตลอด เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน โรงเรียนไม่จัดสรรงบประมาณให้ เกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ทำให้ขาดอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ผู้บริหารควรให้ความสนใจ และสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการระดมทุน สำหรับใช้ในกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีให้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ผู้บริหารและผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี ต้องมีการประชุมวางแผนในการใช้เงินลูกเสือร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบของการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป โดยเห็นสมควรให้มีการวิจัยเชิงคุณภาพในด้านการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

บรรณานุกรม

- กรมพลศึกษา. คู่มือการนิเทศหลักสูตรลูกเสือ – เนตรนารี. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2533.
- กรมวิชาการ. วิจัยบรรณนิทัศน์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- _____ . คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.
- _____ . คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- _____ . คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีชั้นมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- กรมสามัญศึกษา. “การบริหารงานลูกเสือในโรงเรียน.” ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือกรมสามัญศึกษา ประจำปี 2533, 16 – 19. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- กระทรวงศึกษาธิการ. “คำสั่ง กค. 936/2532 เรื่องการเพิ่มเติมกิจกรรมและเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521.” 13 ธันวาคม 2532.
- _____ .แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- กวี พันธุ์มีเชาน์ และคณะ. คู่มือลูกเสือ - เนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่และวิสามัญ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. “คำขวัญของ ดร.ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ.” ใน 80 ปีลูกเสือไทย, 2 – 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2534.
- กิติมา ปรีดีดีลก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญ บัณฑิต, 2532.
- คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 30 ปี ลูกเสือไทย. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2534.
- เดชะ อินทรชาติ. การบริหารกิจการนักเรียน. อุบลราชธานี : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี, 2531.
- ธีรวุฒิ ประทุมณพรัตน์ และคนอื่น ๆ. การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา : เทมการพิมพ์, 2530.

- นคร จินนิกร. “บทบาทของการลูกเสือไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2534 - 2543).” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2533.
- บุญส่ง เป็นน้อย. “ทัศนะของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- บุญสิน ไสยยอด. “ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญตามทรรศนะของผู้กำกับลูกเสือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 7.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก, 2536.
- ปรีชา พึ่งจิตต์ตน. “การใช้หลักวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิษณุโลก : โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2526.
- พรธชัย เจนนพกาญจน์. การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5, 2543.
- พรสวรรค์ ธนกันญา. “การสำรวจทัศนคติของครูและนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดนครสวรรค์ที่มีต่อกิจกรรมลูกเสือ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.
- พลเดช ศรีบุญเรือง. “การบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- พิพัฒน์ เพิ่มทรัพย์. “กิจกรรมนักเรียน : ปัญหาและแนวคิด.” มิตรครู 13, 47 (ตุลาคม 2533) : 13 - 17.

- ตระกูล ดอกบัว. “ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2536.
- มะเตือ เสมา. “ความหวังใหม่ของการจัดกิจกรรมนักเรียน.” สารพัฒนาหลักสูตร 33, 22
(ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526) : 17 - 20.
- มัลลิกา อายุวัฒน์. “ปัญหาการบริหารลูกเสือโรงเรียนในทัศนะผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหาร
โรงเรียนในเขตการศึกษา 7 พิษณุโลก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2535.
- มานะ รัตนโกเศศ. “นโยบายกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือ.” ในการประชุมผู้บังคับ
บัญชาลูกเสือกรมสามัญ ประจำปี 2533, 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- วิจิตร ภัคดีรัตน์. “บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษา.” ในเอกสาร
การสอนชุดวิชาการวางแผนพัฒนาโรงเรียน หน่วยที่ 8, 269. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- วิชัย โถสุวรรณจินดา, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมนิติ,
2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน - มิติใหม่. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2525.
- วิเชียร เกตุสิงห์. “การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.” ข่าวสารการวิจัยการศึกษา 18, 4
(2538) : 9.
- สมบัติ เดชบำรุง. “การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ชั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึก
อบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สมบุญณ์ โดยด่วน. “ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือระดับประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุโขทัย.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2534.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารบุคคลแผ่นดินใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

สมมาตร สังขพันธ์. "การลูกเสือกับการศึกษา." วารสารลูกเสือฉบับพิเศษวันลูกเสือ 56, 3 (กรกฎาคม - สิงหาคม 2535) : 34.

สมหมาย พึ่งทองหล่อ. "การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรวิชาลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2533.

สว่าง โอพาริกบุตร. "การศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามทฤษฎีของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 2, 3 และ 4." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2530.

สังเวียน อ่อนแก้ว. "การบริหารงานลูกเสือตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริงของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 5." วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2536.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ร่างสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, 2538.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. 30 ปี ลูกเสือไทย. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., 2534.

_____ . ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ หลักสูตรและวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ พ.ศ. 2509. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

_____ . ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ หลักสูตรและวิชาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2523. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

_____ . ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ สามัญรุ่นใหญ่ พ.ศ. 2529. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. รายงานการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2532. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

_____ . รายงานผลการสัมมนาเรื่องการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

_____ .ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.

สุภัทรา ฤทธิบุตร. “ปัญหาการสอนลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

เสนาะ ปิ่นวิเศษ. “ชีวิตชาวค่าย.” วารสารลูกเสือ 50, 1 (มกราคม - กุมภาพันธ์ 2529) : 28.

อภัย จันทวิมล. การลูกเสือสำหรับเด็กชาย. แปลและเรียบเรียงครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

อัสนี ณ ระนอง. “การพัฒนาการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามทฤษฎีของผู้บริการ ลูกเสือโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการ
ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper
& Row Publisher, 1974.

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. อาจารย์พรณชัย เจนนพกาญจน์
การศึกษามหาบัณฑิต
ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา เขตการศึกษา 5 จังหวัดราชบุรี
2. อาจารย์ธีรศักดิ์ ชุ่มอารมย์เลิศ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. อาจารย์ ดร.จันทนา นนทิกกร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จังหวัดราชบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
ตามความคาดหวังและการปฏิบัติจริง
ในโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ สำหรับผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารี เป็นผู้ตอบ

2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์

3. แบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของผู้กำกับลูกเสือ - เนตรนารีที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารี

ขอความกรุณาท่าน ได้โปรดให้ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในโรงเรียน และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยรับรองว่าผลการตอบแบบสอบถาม จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานลูกเสือ - เนตรนารีในโรงเรียนต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดีจากท่าน

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายวัชรวิทย์ ศรีนุຍ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในหน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ไม่เกิน 25 ปี 26 ปี - 35 ปี
 36 ปี - 46 ปี 46 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. วุฒิทางลูกเสือ

- B.T.C. สามัญรุ่นใหญ่ A.T.C. สามัญรุ่นใหญ่
 A.L.T. (3 ท่อน) L.T. (4 ท่อน)

5. ประสบการณ์ด้านลูกเสือ

- ไม่เกิน 5 ปี 6 ปี - 10 ปี
 11 ปี - 15 ปี 16 ปี - 20 ปี
 21 ปีขึ้นไป

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 3 คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการ ที่ท่านมีต่อการ
บริหารกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ - เนตรนารีในโรงเรียน ในแต่ละด้านต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารและการพัฒนาบุคลากร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดกิจกรรมและหลักสูตร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดสรรทรัพยากรและการเงิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายวัชวิทย์ ศรีบุญ
ที่อยู่ บ้านเลขที่ 117/5 ต.บ้านเล็ก อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
ที่ทำงาน โรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ อ.เมือง จ.ราชบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)
 วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
 พ.ศ. 2525 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิทยาลัยครูกาญจนบุรี
 พ.ศ. 2542 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบริหารศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
 ศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2521 ครู 2 โรงเรียนพนมทวนพิทยาคม อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี
 พ.ศ. 2526 อาจารย์ 1 โรงเรียนกรับใหญ่ว่องกุลศึกษาศาสตร์ อ.บ้านโป่ง
 จ.ราชบุรี
 พ.ศ. 2533 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนหนองโพวิทยา อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
 พ.ศ. 2536 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโพวิทยา อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
 พ.ศ. 2542 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนประสาทรัฐประชาภิ
 อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
 พ.ศ. 2544 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ อ.เมือง จ. ราชบุรี
 - ปัจจุบัน

ประวัติด้านลูกเสือ

พ.ศ. 2530 ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน ประเภทสามัญรุ่นใหญ่
 พ.ศ. 2531 ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน ประเภทสามัญ
 พ.ศ. 2534 ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 3 ท่อน
 พ.ศ. 2537 ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 4 ท่อน